

ELŐFIZETÉS

MELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.

Egy hátra ..... 3 korona.

VÉNYEN:

Egy évre ..... 26 korona.

Egy hátra ..... 3 k. 40 f.

MÉRETSÉK:

4-hatásos petit kor egyszer 20 Ft.

minden következőnél 16 Ft-ér.

Nyitólétszám 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült

vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-

Társaság.

Közel főherceg-ut. 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, június 28.

Mai számunk főbb közleményei:

Vendégek: Bánffy zászlóbontása.

Egyről-másról. Irta: Lax Terka.

Az aradi kereskedők és a teljes vasárnap

munkásszűnet.

Jegialan diploma-osztás.

A vagyon miatt.

A városaligot eredete.

Az új kormányt kinevezték.

Leleplezett borkereskedők.

Dráma a kórházban.

Kossuth Ferenc lást Euck sagen . . .

Regény a büntenyéről.

Az országos atlétika-verseny.

Csarnok: Az Élet kertje. Irta: Domokos László.

Bánffy zászlóbontása.

Budapest, június 27.

(Saját tudósítónktól.) A tegnap lezárt krizistól különállóság és mégis annak reflexhatásaként a legközelebbi napokra olyan politikai eseményt lehet várni, mely magára fogja vonni az általános érdeklődést. A volt miniszterelnök és jelenleg magyar főudvarmester, Bánffy Dezső báró vasárnapra politikai nyilatkozatot jelzett, melyben egy új párt zászlóját fogja kibontani.

Már hónapok előtt jelezték, hogy Bánffy báró foglalkozik evvel a gondolat-tal, akkor azonban még nem akarták nyilvánosság elé hozni a tervet. Bánffy báró időközben szabad idejét irodalom-politikai munkákra fordította és egy hosszabb cikksorozatot adta közre az egységes magyar államról való gondolatait. Gazda-

sági kérdésekről ezekben a publicisztikai írásokban csak futólag volt szó és mégis programjának meggyőző erejét gazdaság-politikai eszméinek irányából merítette Bánffy báró. A Bánffy-féle program — mint értesülünk — a következő főpontokból fog állni:

A magyar nemzeti állam kiépítése és konszolidálása a nyilvános élet és a közigazgatás minden ágában.

Gazdasági tekintetben olyan közigazdasági és pénzügyi politikának inaugurálása, mely lehetővé teszi, hogy Magyarország a kellő pillanatban előkészítve lépjen át az önálló vámterület útjára.

Bánffy báró kereken visszautasítja a parlamenti pártok közreműködését a program végrehajtásában, nehogy árkit is hűtlenségre készítsen a most fennálló pártokkal szemben.

Bánffy báró ennek a programnak vonzó erejére igen sokat számít és reményli, hogy a legközelebbi választásoknál új pártot teremthet, mely eleinte ugyan ellenzéki volna, de kormányképes ellenzék jellegével bírna, miután a dualizmus alapján áll és idővel csak a gazdasági különválást célozza.

Nem lehet tagadni, hogy ilyen program tényleg rokonszenvre számíthat Magyarországon, mert a jelenlegi radikális pártok közjogi mozdulatlanságukban kezdik elveszteni az érintkezést a nép különböző rétegeivel.

Bánffy bárót az utolsó napok eseményei készítették arra, hogy a régóta ké-

szülő tervvel a küzdőterre lépjen. A magyar politikai viszonyok átalakulás előtt állanak. A közéletben csoportok alakultak, melyek bizonyos kéjjes gyönyörűséggel szemlélik az idők visszafordítását, a magyar nemzeti szellem és a demokrácia elsorvadását. Az utolsó évek erélytelen politikája megnövesztette a nemzetiségek önértékét és tettvágyát. Szükség van egy hatványos alapon álló, kormányképes, sovinstá magyar szabadelvű pártra, mely nem áll föltétlen rendelkezésére sem Bécsnek, sem a papoknak, sem a Nemzeti Kaszinó urainak.

Bánffy Dezső báró, hir szerint, fel fog lépni képviselőnek Temesvárott. Fejérváry Géza báró, a volt honvédelmi miniszter egy-két napon belül le fog mondani temesvári mandátumáról. Lemond és utóddul Bánffy Dezső bárót fogja ajánlani. Az ajánlás Bánffy tudtára és beleegyezésével történik. Fel fog lépni a kétségtelen, hogy Temesvár szabadelvű polgársága meg is fogja választani.

Mihelyt Bánffy képviselő lesz, programot vall és pártot alakít. Pártját az ó-szabadelvűek zöme fogja alkotni, 50—60 képviselő. Ezek Bánffy vezetése alatt ki fognak lépni a kormánypártból és átmennek az ellenzékre.

Ismeretes a Bánffy megalkuvást nem tűrő szabadelvűsége, mely nem téveszthető össze a volt nemzeti párt zavaros szabadelvűségével, a mely most, hogy alkalom nyílt rá, oly óriási szakadást idézett elő a kormánypártban. Bánffy

A hétről.

Zupás őrmester

bucsuja Fejérvárytól

Felcájszmájszter uram! Álljon velem szóba,
Hogy im belovagol csöndes penzióba;
A míg az obsitják
Irván, kiállitják.
Husz éves szolgálat terhe nyomja vállát,
Megkapván érette a ferdinc-medálját.

Husz év a glédában . . . ej, nem kicsiség ez,
Azalatt a szélbal tíz kormányt kivégez,
'Sz azok mást se tesznek,
Csak minisztert esznek,
Reggelire Csákyt, ebédre Wekerlét,
'S estre Hieronymit, mint egy töltött gerlét.

Mind hamar kidőltek piros bársonyszékből,
Csupáncsak egy állta a vihart baj nélkül:
Miniszterek veszték,
Csak egy maradt vesztég:
Megmaradt a-poszton oly, legendás hircei:
Fejérváryval még a halál se bír el.

Be gyakorta várták, jövendölték vesztét,
Vészes fergetegek be sokszor környezték,

S azon idő óta

Ma is él a nóta:

Abcug Fejérváry, . . . és abcug még mások,
Ifju jogászoknak maradt ez szokások.

Majd új veszedelem várta, fenyegette,
Obstruáló tenger, előtte, megette
És reggeltől délig,
Csillagos éjfélig
Fejérváry bárót szóhoz nem engedték,
Még azt se mondhatta: *Ruhe*, teringettét!

És a hogy a szóharc sohase birt véle,
Párbajban se ölte golyó, se kard éle;
Ugron, a zabonbán
Sebet nem ejt csontján,
S hetven éves fejét a világ ne szánja,
Hogy vele kiáll a Zoltánok Zoltánja.

S a kin ennyi sok baj nem ejtethet csorbát:
Kivágta a sorbul azt egy szlavon-horvát
Nagy a hira ennek,
Hivják őt Khuennnek,
Héderváry névvel összemagyarítva,
Helyzetet oldani a király meghitta.

S Khuen a válságot menten is megoldta,
Báni fífikával, hogy ki se gondolta,

Mit Kossuthnak hadja

Kér, mindezt megadja:

S ezzel a válságot — ez a vicc ő nála —
Akár csak egy váltót: szépen — *prolongálja*.

Khuen kibocsátó, Kossuth elfogadó
Fejérváry nem lesz rajta a forgató.
Khuen retirálhat:
Paktumot csinálhat,
Katona, ha néha csejt vet próba végett,
De sohase csapja be az ellenséget.

A politikában ilyenek az utak
Felcájszmájszter uram, kelmednek lefúttak,
S hogy ez ellen hallja,
Majd, hogy marasztalja,
S hangzik már mindenütt: Reszegétül Pestig,
Nem olyan svaregelb az ördög, a hogy festik.

Kicsit öreg is már. Beérte a jóval,
Fölváltja a harcot csöndes penzióval,
Soha se törődik,
Bármennyit kötődik
Az új szabadelvű frakció az ó-val
S az ellenzék az új — *hazaárulóval*.

Irta a diktálás után alantasa,
póttartalékosai rangban:

Forgács.

Dezső köré tömörülnek a szabadelvű párt azon tagjai, akik nincsenek megelégedve az állapotokkal, melyeket a nemzeti párt beolvadása teremtett.

A Bánffyra tehát nagy feladat vár, melynek megoldásában a nemzet értelmiségének java fogja őt és pártját támogatni.

Vörös László és választói. Kaposvár városa feliratban üdvözölte képviselőjét, Vörös Lászlót abból az alkalomból, hogy a *tiszta szabadelvűek* álláspontjára helyezkedett. A feliratban a kerület további ragaszkodásáról biztosította.

Egyről-másról.

(Politikai hangulatok. — A nyári Thália. — Művészeti mérleg. — Vakáció! — A budapesti utca nyáron.)

Irtá: **Lux Terka.**

Budapest, június 27.

Az se minden esztendőben történik meg, hogy Thália templomának ajtóit hamarabb csukják be, mint a t. Ház ajtóit. Az idén is így van. Az állami színházak csukott ablakai mint valami holt szemek merednek a nyüzsgő boulevardokra s a budapesti parlamentben még mindig harcias, sőt *harciasabb* szónoklatok tartanak, mint a legdühösebb farsangi napokon. S míg a Népszínházban a vendégszereplő, legsikkesebb vidéki primadonnákra senki se kíváncsi, addig a csütörtöki ülésen zsufolva volt a parlament karzata. És fullasztó melegben, előkelő szép asszonyok legyezői suhogtak a levegőben, kipirult arcok rózsái nyitak a fan-

tasztikus kalapok alatt s ezek a szép delnők, akik már április óta nem hallgatták meg A. Márkus Emma bugó, harang hangját s talán esztendők óta nem, a masszív tragédiák jambusát, tegnap ragyogó szemekkel figyeltek oda a legjelentéktelenebb közbeszólásra is. És közbe nevetnek, suttognak legyezőik mögött egy-egy fellátogató honatyával s egy szép fekete, szellemességéről és jókedvéről híres asszony suttogva meséli egy ellenzéki honatyának:

— Tudja, megyek tegnap az Eszterházy-utcában s egy perceslegény orditozza világgá a portékáját. Jön szemközt vele valami ismer-

rőse s azt kérdi: maga még mindig perces? — Hát mi legyek? — mondja a perces — miniszterrelők? — És előttem ment hazafelé Tisza István...

S a szép asszony olyan kedves mimikával és jóízűen adta elő a kis esetet, hogy a távozó honatyá mindjárt másik két vendéget küldött fel a „perces“ meghallgatására.

A téli színházakat pedig csukják, csukják és megnyiták a nyári színházakat. A városligetben, mint mindig, a paródiák járják s a budai szinkörbe, ha másért nem, még a „márvány menyasszony“ szomszédsága miatt is szívesen elmegy a fővárosi közönség. De a Krecsányi színházába a kecségető szomszédság nélkül is érdemes elmenni. Pompás operett előadásokat produkálnak itt. Egy ilyen előadás után fokozatos mértékben pusztítottak a márvány-menyasszonyban a fiatal libák.

Máskülönb, a téli színházak nem sok kedves emléket hagytak a fővárosi színházlátogató közönség lelkében.

Sem rendkívüli darabok, sem rendkívüli kreációk nem tették nevezetessé az elmúlt szezont. Ami rendkívülit láttunk, az is importált művészet volt, hogy másutt még azzal a politikai spékkel sem jutott volna sikerhez, amelylyel nálunk elfogyasztották.

Nem is lehet a legjobb akarat mellett sem az idei szezonban *művészi sikerről* beszélni. A klikkek sikereivel azonban annál inkább. Ez persze, az igazgatókra nézve mindegy, csak a közönségre nézve nem mindegy.

A színházlátogató közönségnek és a mértékben lehelő *színház* oly mértékben lehelő *színház* a *tiszta borhoz*, mint a kocsmát látogató stamgasztnak. A pénzéért mindenik: *jót akar* s a hamis bort mérő kocsmáros nem olyan felelős a hamis lőréréért, mint a színházi vezetőség egy-egy értéktelen termékért. A hamis bortól hamisabb és alaposabban becsip a fogyasztó, de ez nem hagy azután fontosabb nyomokat az illetőben, míg az értéktelen irodalmi munka romboló hatással van a lelkekre. Pedig ha az írók tudnák, mennyi tanulmánygyó és mennyi hívő lélek van még a világon, színarany igazságba és virágos poezisba mártanak tollaikat, melylyel nagyon sokszor a lelkiismeretlenség kalamárisába mártogatnak.

Az iskolák kapui is bezárultak, s egy csomó virág aratódott le sok-sok gyerekkéz által.

És két hónapig félannyi, vagy harmadrésznnyi virág fog mozgolódni a főváros utcáin. A szorgalmas kis fecskék, a tanuló gyerekek hiányozni fognak a fővárosi ember szemének az utcáról. A komoly és vig, de mindenképpen becsületos arccok, akik vagy szeretnek, vagy nem szeretnek az iskolába menni, de az arccok soha sem fedezik az ellenkezőjét.

Ok az utcák a karakterei, a becsületos és őszinte lelkek, akik sokan vannak és mindig hisznek.

Az ő helyüket az utcán, most fürdőkhöz utazó iparlovagok, hamis kártyások váltják fel s a mi kis ismeretleneink eltűnnek, mint őszszel az erdők madarai.

Ok a főváros zibongó utcáinak kedves stafégaai, nélkülök hiányos az utcák igazi képei.

TÁVIRATOK.

Vilmos császár és az Egyesült-Államok.

Kiel, június 28. Az Egyesült-Államok hajórajának tisztikara részére ma disztrakoma volt, a melyen *Towler* amerikai nagykövet bemutatta Cotton tengernagyot s a tengerésztszketet s ezzel együtt pohárköszöntőt mondott Vilmos császár és családja egészségére

Az amerikai nagykövet beszédére Vilmos császár ugyancsak angolul a következőket felelte:

A midőn a *Németország* szívében lakadt felkötőjére válaszolok, szívélyesen üdvözlöm

a német nemzet nevében az amerikai hajórajt, Cotton tengernagyot és az ő tisztjeit. Bennük mi az Egyesült Államok polgárai barátságos érzelmeinek tolmácsolói látjuk, amely érzelmeiket, erről biztossíthatom excellenciát, *egész Németország viszonzza*. Boldog vagyok, hogy ama reményeim, hogy országaink között azon személyes érintkezés által, amelybe öcsémnek, Henrik hercegnek, excellenciád honfitársaival jutnia adatott, az egymáshoz való viszonyok javulni fognak, nagymértékben megvalósultak és hogy *Németország és Amerika között a barátság kötelei megseilárdultak*. Hogy a német középkori építészeti műemlékeinek másolatai a melyeket a Harvard-egyetemnek ajándékoztam, oly barátságos fogadásra találtak, különös örömmre szolgál. Remélem, hogy régi művészet-történetünk ezen másolatai sok amerikai ifjút fognak arra ösztönözni, hogy Németországba jöjjen, hogy itt tanulmányozza e minták eredet-jait és azt a nemzetet, amely ezeket a műtár-

Asszony — kegyetlenség a neved.

Irtá: Szabó Ferenc.

Szépen elhaladtak egymás mellett A fiatal professzor mélyen el volt gondolkodva s így nem vette észre a fürkésző tekintetet, mely a szürkületben kétszer is feléje röpített. A karcsú hölgy most megfordult s kihívó merészen, sértődötten kiáltott utána:

— Jó estét, Timár!

Vannak pillanatok, a mikor az ember boldognak álmodja magát s boldogságában összemosódott rózsás színben látja a világot, a melynek csak nagy eseményei vannak; különálló kis alakjai — egyetlenegy kivül — nincsenek. Ilyenkor nem csoda, ha a tépelődő nem tudja, hogy a megszólítás honnan, kitől eredt? Különbön olyan ismerősnek tetszik; valaha talán harang csengése volt, szelid áhitatra készítő; viráglehellet, mely édes álmokat adott; tán bűvös-bájos asszonyi szó, a mely kacagva, ingerkedve, álmokat rabolva hordotta szárnyán a forró szerelem ígét... Timár ijedt rezzenéssel fordult hátra.

Alig tudta megismerni a tanácsosnét, azt a vörös kóchaju, szeplős, kacagó tekintetű asszonyt, a kit még a szeplőfoltok is szépitettek, a ki vidám csapodárságával, rombolást óhajtó kegyetlenségével minden második férfi szívébe belopta magát, kintzött, gyötört, vágyakat támasztott s ha boszorkány-pillangóként tova szállt, nem törődött, hogy családi békét, édes álmokat, férfi-büszkeséget ragadt-e magával? Kesse-

rüséget, szétdult nyugalmat, megcsorbult női hírnevet hagyott-e maga után?

Valami végigfutott a Timár testén, agyától a sarkáig, de nem fagyos reszketéssel, hanem melegen bizsergve, mint az erős delezsíkra. Gyűlölet, dac, szerelem volt e forró-ságban, Mindazáltal hidegen, komolyan lépett a hölgyhöz.

— Kezét csókolom, nagysád.

— Isten hozta. Mikor érkezett, hogy még hírt sem hallottam magaról? Pedig kis városban hamar megtudjuk az ilyen érdekes újdságot.

— Már harmadik napja, hogy itthon vagyok.

— Ugyan ne mondja. És meg tudta állani e nagy idő alatt, hogy egyetlen pillanatig se mutassa nálam magát?

— Sok dolgom volt, nagysád. Aztán a rokonság is teljesen lefoglalt! — szölt Timár közömbösnek indult, mégis lassu, el-elakadó hangon.

A hölgy csodálatos, tengerszínű szempárja nagyot villant a szürkületben. Mintha csak lidérciáng játszódott volna benne. Timár jól ismerte e villogást: nem egyszer látta felragyogni, ha a tanácsosné újabb áldozatra szomjazott, hogy aztán unottan, kacagva semmisítse meg. Őt is e lidércfény csalogatta hajdan az üdvözülés, a kárhozat felé.

— Mondja inkább — ez jobban illik ön-höz, ez férfiasabb — nem mentem el, mivel jegyben járok egy derék, nemesszívű leánnyal, aki, ha megtudná, számon kérné e tette-met... Így, van, ugy-e?

— Így van. Nem tagadom! — mondotta elszántan az ifju.

— Öszinteségét köszönöm; noha értékéből sokat levon az a körülmény, hogy én erőszakoltam ki. Készült arra, ugy-e, hogy összes sztratégiai tudományát értékesítse ellenem, hogy ne találkozhassunk?

— Készültem. Minden józan ok ezt parancsolta.

A tanácsosné erős, ideges kezével megragadta a Timár vállát s kényszerítette, hogy megálljon.

— Mondja csak, olyan veszedelmesnek tart a világ, olyan rettenetes a hirem, hogy még egy más városban lakó nő is kárhozatot lát abban, ha vőlegényével találkozom.

Timár habozott. Ajkára egész özőnével tolt a szó, a megbántott férfiszív igazmondása, de visszaparancsolta.

— Rossz a világ, asszonyom. Rosszakaratóból, irigységből, vagy miért, mindig többet lát a valónál... Aztán a multat alig feledte el valaki... hiszen látta, tudta a világ... Nem szeretném, ha a régi mesét újabb megtoldva, veszett híremet keltené a távolban, hogy most is a régi holdkörös futóbolond vagyok.

— Azt a mesét, ugy-e, hogy ön valaha udvarolt nekem? — villogott újra a csodás tengerszem s valami pirossággal is átsuhant a hölgy arcán: a boszankodó haragé. Egykori bűvös hatalmát megtörve látta, mert a titok, amelyről ilyen leplezetlen bátorsággal beszélt Timár, az már nem szent titok többé, az már legyőzött, elfeledett, eltemetett — semmi

gyakat megteremtette. Oszinte óhajom az, hogy nemzetünk egymást jobban megismerjék. Nincs Németországban és Amerikában tudomásom szerint olyan komolyan gondolkodó polgár, aki azt hinné, hogy a közöttünk fennálló harmóniát és közös érdekeink további fennmaradását megzavarhatnák olyan tények, amelyek egymáshoz való viszonyunkat tartósan befolyásolhatnák. Szoroson egymásra vagyunk utalva közös érdekeink révén. Versengés a kereskedelem és ipar terén mindenkor lesz, de az az erő, amely egymás felé visz bennünket, sokkal erősebb, hogy sem megengedné, hogy közöttünk antagonizmus keletkezze. Szilárd meggyőződés, hogy az a sok százezer német, akik az Egyesült Államokban élnek és ott boldogulnak és akik megőrizték szívükben régi hazájuk iránt a meleg szeretetet, egyengetni fogják egymáshoz való viszonyunk zavartalan fejlődésének útját, ami országainkra nézve oly nagy jelentőségű. Most kötelességem excellenciát kérni, fejezze ki ő excellenciájának, az Egyesült Államok elnökének, köszönetemet ezért a barátságos találkozásért, a melyet előzékenységének köszönhetünk. Mi mindnyájan csodáljuk az ő jellemziládságát, vasakarátát, odaadását országá iránt és fáradhatatlan tetterejét és mi szívesen megragadjuk az Oceánon át szíves barátsággal felénk nyújtott kezét, mert érezzük, hogy vér nem válik vízzé. Uraim, az Egyesült Államok elnökének egészségére üritem poharamat. Isten áldja meg őt és az Egyesült Államokat!

A Reichsrath elnapolása.

Bécs, június 27. A Wiener Zeitung nem hivatalos részében közli Körber miniszterelnöknek e hó 25-éről kelt átiratát a reichsrath mindkét házának elnökehez, a melylyel legfelsőbb megbízás alapján a reichsrath ülését elnapoltatnak.

Az aradi kereskedők és a teljes vasárnapi munkaszünet.

(Az aradi kereskedők köre ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 27.

Az Aradi Kereskedők Köre rendkívül élénk választmányi ülést tartott csütörtök este, Tedeschi Viktor elnöklésével. A gyűlésnek kiemelkedő része volt az a vitatkozás, amelyet a kereskedelemügyi miniszternek a vasárnapi teljes munkaszünet, illetve annak kibővítése tárgyában kiadott rendeletről folytattak, s a határozat, amelyet ez irányban hoztak.

... Száraz avar, amelyet csak néha bolygat meg az emlékezés szellője... Ezt a feledést, a multak kicsinylését, női szív nem szokta megbocsátani soha...

Timárban feltámadt a hajdani örült szerelem emléke, az a kárhuzatos játék, melyet botorul végigjátszott a szép kísértő kedvéért. Nem volt több előtte a legutolsó utzó virágnál, a melyet jókedvében kalapjára tűzött, hogy nyomban elhajítsa egy másikért. Tudta, hogy nem szent e nő s mégis odaállította rajongása oltárképeül. Olyan mese ez, a melyért halállal kéne büntetni a játékos: esztelensége, gyávasága miatt... Ah, hogy ösztönözte valami, hogy boszút álljon a letiport férfibecsületért! De csak kicsinylő mosoly volt a boszúja.

— Hagyjuk ezt, asszonyom!... Szót sem érdemel az egész...

Rettenetes megalázás, hogy a mult üdvössége, gyötrelme egyetlen szót sem érdemel!

— Nem fél, hogy boszút állok önön? — kacagott a tanácsosné vidám kötekedéssel: tekintete azonban szórta a sötétben villogó fényt a megalázáson érzett harag villámai. Kacagásában mintha apró, mérgezett késpengék verődtek volna össze.

Még nem gyújtották meg az utcai lámpákat. A sötét lombok sejtelmes reszketéssel suhogtak a magasban. Emberek alig jöttek-mentek s így a tanatlan magány kísértő, vesztegető hatást gyakorolt. Olykor tikkasztó forróság is kerekedett, a mikor a tanácsosné egy pillanatig közel simult Timárhoz. Így volt: forróságot érzett; nem tagadhatta. A szép asz-

Porter Lipót tett erre nézve határozati javaslatot, amely szerint: indítson az Aradi Kereskedők Köre akciót, hogy a vasárnapi munkaszünet, azon szakmákra nézve, amelyekben Budapesten egész napra kiterjesztett, a vidéken is egész vasárnap tartson. Hosszabb, élénk helyesléssel kísért beszédben kifejti, hogy a kereskedelmi miniszter rendelete, úgy, amint kiadatott, nagy jogtalanságot tartalmaz a vidékre nézve. Nincs semmivel se megindokolva, hogy mért élvezze a fővárosi kereskedő és alkalmazott az egész vasárnapot s mért kelljen a vidékieknek tíz óráig dolgozni. A kereskedőnek ez rosszabb, mint a régi rendszer. Kéri, hogy a kör karolja föl az indítványt.

Faragó Rezső, a kör ügyvezető-titkára helyesli az eszmét, de azt tartja, hogy az ily lépésnek sokkal nagyobb jelentősége van, ha erre nézve minden aradi kereskedőt és kereskedelmi alkalmazottat meghallgattak, vagy legalább is alkalmat adnak azoknak, hogy nézeteiket, állásfoglalásaikat kifejtsek. Azért azt indítványozta, hogy ez ügyben a nyári szünet után nagyobb értekezletre hívják össze Arad összes kereskedőit és kereskedelmi alkalmazottait. Megszivlelendőnek tart még egy körülményt. Aradon, meg van győződve, s a jelenlévők helyeslése is mutatta, a kereskedők a teljes vasárnapi munkaszünetnek hívei. Azonban azt hiszi, a falvakban és a kisebb mezővárosokban, ahol hajnalban nyitják az üzleteket, s a hol a lakosság nagyrésze csupán vasárnap vásárolhat, szükség van a tízórai zárásra. Azért olyan határozatot kellene már most hozni, hogy „a városokban, amelyekben több mint 30,000 lakos van, a vasárnapi munkaszünetre nézve a fővárossal egyenlő rendelkezések legyenek.”

Gebhart István ellenzi, hogy bárminő kivételek legyenek; ha már kívánjuk a teljes munkaszünetet, legyen az mindenütt egyforma, mint Angliában.

Gedeon János: Nem tudja, helyes-e a vasárnapi munkaszünetért küzdeni, a mikor a közel vidéken vannak helyek, a hol az üzletek vasárnap délután se zárnak be. — Faragó Rezső erre nézve megjegyzi, hogy az aradi kereskedelmi és iparkamara területén csupán Mezőhegyesen és Petrozsényben, nem tartják be a munkaszünetet; az ilyen kiállítás persze hiba, de nem jöhet figyelembe a kör akciójánál.

Schäffer Henrik szintén a teljes vasárnapi munkaszünet mellett van, tapasztalatból mondhatja, hogy délelőtt tizig az ember valamire való munkát nem végezhet, s az csak boszúságot okoz.

Kormos Sándor ellenzi az értekezlet összehívását, mert ott megeshetnék, hogy a körön

szony karcsu alakja egyre több-több ideig ült a szívében, felhullámoztatva a vérét. Azonban végtelen erőnek képzelte magát s dacos örömet érzett, a mikor visszaadta a választ:

— Kegyed már minden hatalmát elvesztette, asszonyom!

— Az asszonyi hatalom erősebb a természet törvényénél... Vigyázzon! — fenyegetődzött a hölgy, összecsengette hangjában azokat a sívító késpengéket.

— A mult van velem! — mondta Timár sebesen; de nem a szép kísértő ellen, hanem saját maga ellen védekezett. Ugy érezte, hogy örvény szélre jutott; a büszke szó: szalmazsál; tudta, látta s mégis két kézzel kapaszkodott beléje, hogy megmeneküljön. Bár az örvény veszedelme bűvös édességet rejtett magában.

Aztán hallgatva lépegettek tovább. Az asszony szívet kegyetlen gondolatok szállták meg. Ime egy hajnali lovag, a ki megtagadja mindenhatóságát, holott élete, boldogsága függött tőle! Szinte érezte a forró vér páráját, a melyet gondolatábag most ontott ki a Timár szívéből s mohó vágyat érzett, hogy szomjas ajkát megfürösse benne... A férfit büszke dac s valami lázas ingerültség tartotta fogva, hogy folytassa megkezdett harcát. Biztos magában áll, azt hitte, a hova a mérges nyílak nem hatolnak el. Azonban olykor megszárdult a lelke a mélység igézetétől. Lelkében a hogy feltűnt a menyasszonya képe, szinte döbbenve vette észre, hogy nem szereti úgy, a hogyan ezt az asszonyt szerette.

kivül állók leszavazhatnák magát a kört, a mely elvileg a teljes munkaszünet mellett van.

Keppich Zsigmond föltétlenül kívánja az értekezlet összehívását. Az Aradi Kereskedők Körének, a mely főnökökből és alkalmazottakból áll, ily nagyjelentőségű kérdésekben nem szabad csupán azt tekinteni, hogy esik tagjainak jól, hanem az általános kereskedelmi érdekeket kell szem előtt tartani. Ha vannak főnökök, a kiknek nem tetszik a teljes munkaszünet, — és ő úgy tudja, vannak — mondják azok el az ő nézeteiket. Senkinek a véleménye elől ne zárkozzunk el.

Tedeschi Viktor elnök zárószavában kijelenti, hogy ma is a teljes vasárnapi munkaszünet híve, mert nézete, hogy a tíz órai zárás úgy a főnökre, mint az alkalmazottra rosszabb mint a déli; — de ő is okvetlenül meghallgatni kívánja az összes érdekelteket. A maga részéről még főmlíti az anomáliát, a mely a pénzügyminiszter rendelkezése folytán e tekintetben a dohányüzletre nézve fennáll, egyrészt ezektől elveszi a munkaszünetet, de alkalmat is ad azoknak arra, hogy vasárnap, titokban, egyéb árukat is adhassanak el.

Végül a választmány a következő határozatot hozta: Az Aradi Kereskedők Köre elvileg állást foglal a mellett, hogy a vasárnapi munkaszünet a vidéken is (azon üzletekre nézve, mint a fővárosban) egész napra kiterjesztessék de mielőtt ez iránt illetékes helyen lépéseket tenne, meghallgatja az összes aradi Kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak nézetét.

Örömmel vették tudomásul, hogy a körnek a kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak nyugdíja ügyében indított akciójához ujabban a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos egyesülete, a Temesvári Kereskedelmi Egyesület, a Debreceni Kereskedő Ifjak Társulata csatlakozott, s azok szintén megkezdik a nyugdíjalap gyűjtését.

Kálmán József indítványára hazafias határozatot hozott a választmány. Elhatározta, hogy elősegíti a kereskedők között a névmagyarosítás terjedését, s e végből a kör irodája minden kereskedőnek és kereskedelmi alkalmazottnak a ki e célból odafordul, megcsinálja a névmagyarosítás iránti kérvényét, s utbaigazítást ad a szükséges okmányok beszerzése iránt, s a kérvényt maga a kör adja be.

Tudomásul vették, hogy a kör elnöksége Guttmann Adám budapesti kereskedelmi alkalmazottat, a kit, hetven éves szolgálat után, a

A tanácsosné meg akarta valósítani a kegyetlen gondolatokat. Közel simult Timárhoz, hogy gömbölyű válla átégetett a könnyű nyári öltözetben.

— Látja, pedig én nagyon szerettem magát. Az uramat, azt az örök vizes szemű, szegletes bolondot nem szerettem soha... Ha akkor el nem szökik a városból, — mert elszökött, hiába ingatja úgy a fejét — arra is kész lettem volna magáért, hogy elváljak az uramtól...

Mintha villámok cikáztak volna a nagy rekkenőségtől, úgy villogott az asszony szempárja. Mintha veszedelmes szélvész hatalmas tölgereket rázott volna, úgy reszketett Timár e forró vallomástól.

— Még nem is kérdeztem, hogy el akar-e kisérni? — tudakolta hirtelen a hölgy.

— Elkisérem! — mondotta Timár keményen, rövides szóval, hogy leplezze a lázas felindulását.

— Nem fél, hogy megtudja valaki s hogy aztán sok-sok szenvedése lesz érte? — kérdezte a hölgy vesztegető csákkal s forró tekintete ott égett az arcán.

— Hadd tudja! Bánom is én! Kegyedért készségesen végigszenvedem a föld, az ég s a pokol minden kinját! — tört ki Timárból a rég fojtva tartott indulat, az újraéledt mámor lázas hatalma.

Forró, erős s veszedelmesen édes kézzsoritás volt a jutalma. Pillanatig úgy látta, hogy illatos, égő rózsák szállnak az alkonyi sötétben

király az arany érdemkereszttel tüntetett ki, üdvözlő levelet intézett.

Végül, Dávid Vilmos indítványára elhatározták, hogy augusztus 2-án a kör nagyobb társas kirándulást rendez *Menyháza fürdőre*. A kirándulás rendezésével és az utazási s egyéb kedvezmények érdekében való intézkedéssel Kormos Sándort bízták meg.

Ezzel a választmány megkezdte a nyári vakációt, kimondván, hogy július hónapban nem tart ülést.

Az új kormányt kinevezték.

(Khuen-Héderváry munka-programmja.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 27.

A legutóbbi politikai válság a mai napon befejezetté vált. A király aláírta az új kormány tagjainak kinevezését, s ezzel a kabinet megalakult. A miniszterelnök személyén kívül a régi Széll-kabinet embereiből áll az új kormány, három változással: Fejérváry Géza báró helyett Kolossváry Dezső tábornok, Cseh Ervin a horvát miniszter helyett Tomasics Miklós; végül Széchenyi Gyula a király személye körüli miniszter is távozott. Helyét egyelőre nem töltötték be.

Ezzel a helyzet meg van oldva, csupán az a kérdés, hogy a pártok szervezetét érintetlenül fogják-e hagyni a változások? A szabadelvű párton is, meg az ellenzéken is különböző kiválások hírei terjednek el; a közeli napok fogják megmutatni, hogy beválnak ezek a kombinációk vagy sem.

A kabinet megalakulásáról, s annak körülményeiről a következő távirati tudósítást vesszük:

Az új kormány kinevezése.

A félhivatalos Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből:

A király délelőtt 9 órakor külön kihallgatáson fogadta Khuen-Héderváry grófot, a ki megtette javaslatait az egyes

tárcák betöltésére vonatkozólag. Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök a belügy-minisztérium vezetését veszi át és ideiglenesen az ő Felsége személye körüli minisztérium teendőit is el fogja látni. A pénzügyminisztérium élén megmarad Lukács László, vallás- és közoktatásügyi miniszternek megmarad Wlassics Gyula, a földművelésügyi tárca Darányi Ignác, a kereskedelmi Láng Lajos és az igazságügyi tárca Ploss Sándor eddigi miniszterek kezében marad meg. Honvédelmi miniszternek a miniszterelnök Kolossváry Dezső vezérőrnagyot, horvát miniszterré Tomasics Miklóst javasolta.

Ő felsége a miniszterelnök javaslatait teljes terjedelmükben elfogadta. Az új miniszterek kinevezésére, valamint az eddigi miniszterek felmentésére vonatkozó legfelsőbb kéziratokat a hivatalos lap holnap száma fogja közölni. Az új kabinet tagjai holnap fognak ő Felségének bemutatkozni és mint újonnan kinevezett miniszterek fogják az esküt ő Felsége kezébe letenni.

A mi az államtitkárokat illeti, ama tárcák keretében, a melyek vezetésében személyváltozás nem áll be, az államtitkárok tekintetében sem lesz változás. A mi a belügyi államtitkárt illeti, Gulner Gyula államtitkárt kérte az új miniszterelnök, hogy maradjon meg helyén. Nincs kizárva, hogy sikerülni fog a minisztérium me kipróbált erejét megtartani. Ugyanigy felkérte a miniszterelnök Gromon Dezső honvédelmi miniszteri államtitkárt a maradásra, a ki késznek is nyilatkozott, hogy állásában, a melyben számos év óta érdemdus működést fejt ki, továbbra is megmarad.

Khuen-Héderváry miniszterelnök ma Bécsben marad. A mai napot arra fogja felhasználni, hogy gróf Goluchowsky közös külügyminiszter és Körber dr. osztrák miniszterelnökkel értekezzen. Az új miniszterek ma este, legkésőbban holnap reggel fognak ideérkezni. Holnap délután az új kabinet valamennyi tagja visszatér Budapestre.

Khuen munkaprogrammja.

A Bud. Tud.-nak telegrafalják Bécsből:

Khuen-Héderváry gróf ma reggel ideérkezett és már a bankgassei magyar ministerium épületében szállott meg, a hol birtokba vette a magyar miniszterelnök rendelkezésére álló helyiségeket.

Délelőtti 9 órakor ő Felsége magánkihallgatáson fogadta Khuen-Héderváry grófot, a ki javaslatokat tett Kolossváry Dezső vezérőrnagynak honvédelmi s Tomasics Miklós tanárnak horvát miniszterré, továbbá Lukács Lászlónak újból pénzügyi, Darányi Ignácznak földművelési, Wlassics Gyulának vallás- és közoktatásügyi, Ploss Sándornak igazságügyi és Láng Lajosnak kereskedelmi miniszterré való kinevezése iránt; Khuen-Héderváry gróf maga egyúttal belügyminiszter lesz és az ő Felsége személye körüli minisztérium ideiglenes vezetésével fog megbízatni.

Kolossváry vezérőrnagy, mivel tényleges katona nem lehet a képviselőház tagja, mint tábornok miniszterré kinevezetése előtt rendelkezési állományba kerül. Mint miniszter alkalmasint nemsokára képviselői megbízatásban is fog részülni.

A kabinet tagjait vasárnap ünnepes kihallgatáson fogadja a király, ekkor teszik le a hivatali esküt is.

Khuen-Héderváry gróf a nap folyamán érintkezésbe lép Goluchowski gróf közös külügyminiszterrel. Új horvát bánul Pejacsevich Tivadar gróf van kiszemelve, a ki röviddel ezelőttig a képviselőháznak is tagja volt.

Khuen-Héderváry gróf a képviselőház legközelebbi szünetét, a mely hihetőleg az indemnity és az ujonetörvényjavaslat elintézése után, a költségvetés tárgyalása előtt fog bekövetkezni — a báni ügyek átadására és Zágrábtól való bucsuzásra fogja felhasználni.

A régi kabinet felmentésére s az új kinevezésére vonatkozó királyi kéziratok valószínűleg már holnap megjelennek a hivatalos lapban. Széll Kálmán és báró Fejérváry Géza részére, a mint hirlik, külön legfelsőbb kéziratok készülnek.

A szabadelvű párti frakciók.

Félhivatalosan jelentik: Mint értesülünk, a szabadelvű párt kebelében történt ideiglenes csoportosulások, amint az már eleve tervezetett, fel fognak oszlani. Ezen külön csoportok tudvalevőleg csupán arra az időközre alakultak, amelyben a válság még nem nyert megoldást és ennek következtével ezek a frakciók a kabinet megalakulása után elvesztették létjogosultságukat. E frakciók csak formális akadályai volnának a szabadelvű párt szolidaritásának, amelyet pedig az utolsó napokban tulsulyra jutott felfogás szerint minden oldalról élénken óhajtanak. A szabadelvű pártnak hétfőn este tartandó értekezletén erre vonatkozó nyilatkozatok fognak elhangzani.

Fejérváry utóda.

Fejérváry utóda, mint jeleztük, kolozsvári Kolossváry Dezső, a 2. honvédelvassági-dandár parancsnoka lett. Kolossváry Pittreich közös hadügyminiszternek a védőszárnyai alatt állott fel és mint vezérkari ezredes együtt dolgozott Pittreichkel a hadművelési munkálatok hivatalában. Magyar születésű ember és tetőtől-talpig katona, aki csak rövid idő óta szolgál a honvédségnél. Kolossváry ez év májusában lépett elő vezérőrnaggyá.

s azok is szorongatják a kezét, hogy földöntuli gyönyörrel beégyessenek a lelke közepébe.

— Az uram jelenleg nincsen itthon. Szabad vagyok egy pár napig, akár a madár. Nem is képzelheti, minő boldoggá tesz ez a kis szabadság. Ilyen férj mellett élni, a kit a lelkem egész mélységével gyűlölök, borzasztó!... De menjünk, Timár! Magunkra vonjuk az utca figyelmét, ha így szembe fordulunk!

Igaz volt. Menniök kellett, mert a nő jó hírve olyan, mint a tükör: könnyen törik s minden legkisebb árnyék meglátszik benne. Timárnak magának is úgy tetszett, hogy védenie kell e becsületet: a látszat kedvéért, ha — hódítani akar. Továbbadtukban a tanácsosné Timár karjába öltötte a magát. Olyan volt, mint egy bűvös tengeri kigyó, a melyől menekülni nem lehet; vontá, csábította magával. És ment a diadal házas örömeivel. Nemsokára hosszú földszintes ház elé értek.

— Itt lakom. Nem feledte még el? Valaha igen jó ismerőse volt önnek ez a második ablak. Az én szobám az, tudja, ugy-e? Egyszer valaki gyönyörű szegfőbokréját dobott be az ablakon. Ilyen kedves ajándékom sohasem volt. Mai napig is megvan. Ugy örööm, mint a két szemem világát. Ha holnap meglátogat, megmutatom... Meglátogat?

Timár nem tudott szólni. Nem volt ura többé magának. A régi emlékek, a forró vér mámorá legyőzték. Rémlétt ugyan, hogy egy szende lányarc összeráncolt szemöldökkel intégetett, hogy ne ígérjen semmit; de csak azért

is megcsókolta a hölgy kezét s reszkelve bölintott a fejével.

— Nem lesz itthon az uram, — suttogta a hölgy. — De mondja szóval: eljön-e?

— El!

— Zalogot kérek, hogy csakugyan beváltja az ígérte. Olyan valamit kérek, amelyek után tűzön-vízen el kell jönnie.

Timár előkereste belső zsebéből a menyasszonya levelét s odanyujtotta.

— Ezért eljövök... el kell jönnöm, ugy-e?

A tanácsosné kacagva sietett be a kapun. Most már biztos volt, hogy a látogatás nem marad el.

Másnap Timár már a kora délelőtti órákban benyitott: vontá, csábította a tüzzel való játék édes bűvölete. A tanácsosné gögös, lesújtó arccal fogadta. Szemében a lidérciángok egész erdeje lobogott. És beszélt, mint egy királyné: büszkén, hidegen, megsemmisítőn:

— Jó, hogy eljött. Legalább nem kell megírnom a történeteket... Levelét elküldöttem a menyasszonyának, bizonyosságul annak, hogy a legelső asszony szavára megtántorult... Ezt cselekedtem azért, hogy egy évvel ezelőtt megszökött előlem; azért, hogy tegnap is meg merte sérteni a büszkeségemet!

Hátat fordítva, belebeggett a másik szobába...

Amikor Fejérváry beadta a királynak lemondását, gróf Andrássy Gyulát ajánlotta a maga helyébe. De Andrássy épp úgy nem volt hajlandó elvállalni a honvédelmi tárcát, mint a hogy visszautasította a király személye körül való miniszterséget, melyet Kluen-Héderváry szintén felajánlott neki.

Kolossváry Dezsőről egyébként azt mondják, hogy kedves uriember, nagytehetségű főtitkár, de csakis katoná. Politikáról társaságban sem igen beszélt és a közjogban teljesen tájékozatlan. A Lipót-rend és a vaskorona-rend lovagja és a katonai érdemkeresztnek s több külföldi rendjelnek a tulajdonosa. Mikor a telen Pittreich, a vezérkar főnök-helyettese közös hadügyminiszter lett, Kolossváryt előléptették vezérőrnaggyá, áthelyezték a magyar honvédelemhez és egy dandárparancsnokságot ruháztak rá. Az új honvédelmi miniszter tehát nemcsak a legujabb honvédek, de a legujabb tábornokok közé is tartozik.

Az új horvát miniszter.

Tomasics Miklós született 1864-ben Zágrábban mint régi horvát nemes család sarjadéka. Jogi tanulmányait a zágrábi, budapesti és bécsi egyetemeken végezte és a mellett alapos tanulmányokat folytatott a magyar, német, francia és angol irodalom terén; mindezen nyelveket jól beszéli. 1890-ben a horvát-szlavon miniszterium titkára lett, de már 1892-ben a zágrábi Ferenc József-egyetem a jogi fakultásra a nemzetgazdaság és politika rendes tanárává hívta meg, mely minőségben eddig működött. A horvát-szlavon országos gyűlésnek 1892, a magyar országgyűlésnek 1896 óta tagja. A horvát országos gyűlésen a nemzeti pártnak kiváló szónoka volt. Tagja az igazságügyi és regnikoláris bizottságnak. A képviselőházban az obstrukció alatt tartott nagyobb beszédet, a melyben a horvátokat az ellenzék vádjai ellen védeni igyekezett.

A kormány bemutatkozása.

Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke kedden reggel érkezik meg Eberhardtról Budapestre, hogy kedden a Héderváry kormány bemutatkozása és programmbeszéde alkalmával elnököljön. A keddi ülés iránt már ma oly óriási az érdeklődés, hogy már állóhelyet sem lehet kapni a karzatra. Az elnökség most állítja össze a válság alatt beérkezett kérvények jegyzékét. A kérvények között kettő szól a katonai javaslatok ellen és két kérvény az obstrukció ellen irányul.

Kihallgatások a királynál.

Holnap délelőtt a király bucsu-kihallgatáson fogadja Széll Kálmán volt miniszterelnököt, Fejérváry Géza, Cseh Ervin és gróf Széchenyi Gyula volt minisztereket.

Délelőtt tíz órakor Kolossváry Dezső és Tomasics Miklós, a kabinet új tagjai leteszik az esküt. Az eskütételnél Széchenyi Gyula gróf, mint zászlós ur és Lukács László pénzügyminiszter, mint tanu fognak szerepelni. Az új honvédelmi miniszter ezután leteszi a *titkos tanácsosi* esküt.

Délelőtt tizenegy órakor az új kormány összes tagjainak ünnepélyes bemutatkozása lesz ő felségénél.

Kedden délelőtt tíz órakor, a képviselőház ülésén fogja Kluen-Héderváry gróf, miniszterelnök kifejteni az új kormány programját. A főrendiház ugyane célból déli tizenkét órakor tart ülést.

Az új miniszterelnök nyilatkozata.

Kluen-Héderváry miniszterelnök, a királynál lefolyt audienciáról kijövet, egy újságíró előtt a következőket mondotta az új kormány legközelebbi feladatairól:

— Még nem állapítottam meg minden részletet. Eddig a kabinetalakítás perfekcionálása volt a főfeladat. Az új kabinet az első minisztertanácsot ugyszólván a vasuti kupéban fogja megtartani, Bécsből visszajövet. A minisztertanács nem fog meglepetéseket hozni, s teljesen Széll Kálmán szellemében kíván tovább kormányozni. Tehát az ő miniszteriuma is liberális marad. A pártalakulásban sincsen lényeges változás. A liberális párt különböző csoportjainak vezetői tegnap kijelentették előtte, hogy a párt egysége fennáll. A régi többség tehát még mindig meg van.

A munkaprogramra nézve a következő kijelentéseket tette az új miniszterelnök:

— Széll Kálmán az ex-letről való jelentését visszavonja, s azután elsőnek az indemnitást, utána pedig az *ujoncjutalékot* tárgyalatja le. Reményli, hogy 3-4 nap alatt mindegyik javaslatot elintézi. A költségvetésnek a parlamentben való tárgyalása mellett egyidejűleg a *kiegyezési bizottság* is folytatni fogja tanácskozásait. Remélhető, hogy a *kiegyezés végre tett alá kerül*.

A magyar kormány az osztrák kormányhoz való viszonyában nem állott be változás. Az a körülmény, hogy ő horvát bából lett miniszterelnök, természetesen a legesekelebb mértékben sem érintheti Magyarországnak Horvátországhoz való viszonyát. A báni méltóság betöltése iránt még nem történt döntés. Erre nézve holnapután fog csak határozni.

A közvéleményre vonatkozólag a következőket mondotta a báb:

— Nem lehet csodálni, hogy a válság megoldása tekintetében többféle fölfogás nyilvánult. Ezek természetes emanációk. A legközelebbi időben ki fog tűnni, hogy a *dolgok úgy alakultak, ahogy alakulniok kellett*.

Fejérváry mandátuma.

Fejérváry Géza báró a lemondott honvédelmi miniszternek, mint értesülünk, végleg elhatározott szándéka, hogy félrevonul a politikai élettől. Mandátumáról már lemondott és abban az esetben, ha a temesváriak újból megválasztanák, a miről Telbisz Károly, a temesvári polgármester már értesítette Fejérváryt, sem tartja meg a mandátumot, hanem lemond. Megelégette a politikai működést. Utódjául, mint képviselőt Kluen-Héderváry gróf miniszterelnököt jelölik, esetleg Kolossváry Dezsőt, az új honvédelmi minisztert.

Új ellenzéki szervezet.

A függetlenségi párt ama lépésének, a melylyel az új kormányelnökkel kompromisszumra lépett, máris súlyos és jelentős következményei mutatkoznak. Hír szerint már a legközelebbi napokban új ellenzéki szervezet alakul meg, amely egyelőre nem lép fel pártelnevezés elatt, hanem programjában az új kormány elleni harcot határozottan ki fogja domborítani. A program főpontja a katonai kérdésekben való nemzeti engedmények követelése és az értük való harc elszánt folytatása lesz.

Az új ellenzéki szervezet megalapítói Beöthy Ákos, Esztös Károly, Ugron Gábor és Vassonyi Vilmos értekezletre fogják meghívni mindazokat, akik az új ellenzékhez való csatlakozásukat bejelentették.

A csatlakozók névsorából kitetszik, hogy a bánnal kötött kompromisszum a függetlenségi pártban nem talált általános helyeslésre.

Eddigélé hat olyan függetlenségi párti képviselő nevét emlegetik, aki csatlakozik az új ellenzékhez s következésképpen a függetlenségi pártból kilépnek. E képviselők a következők:

Hentaller Lajos, Luby Béla, Mezössy Béla, Olay Lajos, Sebess Dénes, Uray Imre.

Hozzájuk hír szerint a függetlenségi pártnak még szép számu tagja fog csatlakozni, míg a pártköteléken kívül álló képviselők közül:

Csávolszky Lajos, Luby Géza, Madarász József lépnek be az új ellenzékbe.

Az éjjel jelenti erre nézve egy távirat: Politikai körökben hire terjedt, hogy több függetlenségi képviselő: Olay Lajos, Luby Géza, Mezössy Béla és Sebess Dénes kilépnek a Kossuth-pártból. A legilletékebb helyről jelentik, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak. A pártból csupán Olay Lajos lép ki.

A függetlenségi pártban élénken tárgyalták az új kormány megalakulásának azon mozzanatát, hogy az új miniszterek Bécsben teszik le az esküt. Ezt a képviselőházban is szóvá fogják tenni, követelvéen, hogy a magyar miniszterek a magyar királynak a magyar fővárosban tegyék le az esküt.

Demokraták a függetlenségi ellen.

A demokrata párt ma a központi demokrata kör helyiségében értekezletet tartott, a melyen az összes demokrata körök képviselői voltak. Az értekezleten Vázsonyi Vilmos beszédet tartott, amelyen hangoztatta, hogy a demokrata-pártnak állást kell foglalni a függetlenségi párt megalkuvó határozata ellen, s e célból népgyűlést hívjanak össze. Az értekezlet e szerint határozott.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Kis Kohn és Nagy Kohn, bohózat. Este: Mikádó, operette.

Hétfő: Délután: Sulamith, opera. Este: Lotty ezredesei, bohózat. Aradi Aranka és Szadal Ferenc vendégfelléptével.

Kedd: Szép Helena, operette. Aradi Aranka vendégfelléptével.

Szerda: Boszorkányvár, operette. Aradi Aranka vendégfelléptével.

Mikádó.

— Junius 27. —

Sullivan Arthur első nagy operettje a Mikádó volt, mely két világrészben ünnepelette tette nevét. Nem a reklam hozta neki a sikert, hanem zenéjének gyönyörűsége, a japán motívumok modernizálása, remek hangszerelés által tökéletesítve.

Rége, amikor először került ez operett színre, az utcára kerültek Jum-Jum dala, Nanki-Pu szerelmi éneke, Katischa madárdala és a Madrigal remek zenéje. A Mikádó kupléja, „Célom az nekem, hogy a Mikádó birodalmában rend legyen” szálló igévé vált, egyszóval valóságos Mikádó-láz fogta el a közönséget.

Persze ez régen volt; azóta a Mikádó hatalma alábbszállott, a közhér komikuma elerőtlenedett és Jum-Jum bája elhalványodott. Más idők járnak ma, mint a régi jó időkben; Jum-Jumnak táncolni kell és nem énekelni, Nanki-Punak bukfenecet kell hánynia és a Mikádó csak akkor bír létjogosultsággal, ha ugrik, mint a kecske, bolondozik, mint egy clown és ha mindannyian trágárságot tesznek, cselekszenek, beszélnek a színpadon.

Ilyenkor érezzük a régi idők elmúlását, és édesen fájó a visszaemlékezés azokra, kik nálunk a Mikádó operettet bemutatták. A mai előadás pedig nem a modern áramlatot hozta

a színpadra; stilszerűen játszott, énekelt a szereplők mindegyike és igazán sajnálatos, hogy nagyobb közönség nem élvezte a mai előadást. A rendezésnek nagy érdeme van a mai sikerben és ezért B. Szabót illeti a dicséret. Zajos tapsokat aratott Rózsa Lili Jum Jum szerepében, poétikus volt a megjelenése, jellemzetes az éneklése és rendkívül kecses a játéka. Véle egy sorba kell állítanunk B. Szabót, ki a Nanki Pu tenor partiját csengő hangjával, minden megerőltetés nélkül énekelte. Sarkadi Mikadója kissé kedvetlen volt, talán a védvám behozatala Japánban furta az agyát és előre sejtette az Angliában és Amerikával való gazdasági konfliktust. Ilyen nagy gondok mellett nem csoda, hogy nem volt ideje új kuplékat szerkeszteni.

Karácsonyi Mariska Kadischaja sikerült alakítás volt és emelte e szerepet az, hogy szép és kellemes hangjával dalait érvényre juttatta, ugyancsak sikert aratott Répássy Gusztí szép éneklésével.

A karok és a zenekar dicséretes munkát végeztek. Carolus.

* A nyári színház programja. A nyári színiévad beköszöntésével a színház vezetősége a munkaprogram összeállításával foglalkozott, a melynél két szempont volt az irányító. Nem volt szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a színikör tulajdonképpen csak szórakoztató irányzatot követhet, melyben a könnyű Muzsa vezeti az uralmat. A színikör műsora tehát az operettet, a bohózatot, a látványosságot, sőt a mutatványos produkciókat is öleli fel, melyek mellett itt ott a komoly muzsa is nyer helyet, hogy a változatosságot emelje. Zilahy igazgató a szabadság ideje alatt a fővárosban és a vidéken szorgoskodott részint, hogy az ilyen irányzatú műsor újdonságait megszeresse, részint pedig, hogy a nyári vendégjárásokat biztosítsa. E fáradozás szép eredményre járt és már a jövő hét a program megvalósulásáról fog bizonyosságot nyújtani. Az operett terén több újdonság betanításával foglalkozik a rendezőség és a karmester. Ezek közül a társulat már teljesen elkészült a *Koldus királyfi* és *Fifin* operettekkel. A vígszínház műsorából az *Osztigás Mici* és *Mici hercegnő* vannak előkészületben, melyeknek pikantériáját könnyű muzsa teszi megengedhetővé. A vendégjárások már a múlt nyári évadban élénkítették a színikör reportóárját; ugyanily arányban lesz a vendégjárás az idén is. A főváros művész és művésznői gárda legjobbjai és a vidéki nagy színpad elsőrendű tagjai, kik az aradi közönség előtt már ösmeretesekek és mint kedvencek ünnepeztettek, sűrű egymásutánban jönnek el hozzánk.

* Az előadások kezdete az aradi nyári színházban vasárnapról kezdve fél nyolc órakor lesz.

* Irodalmi pályázat. A szegedi Dugonics társaság pályázatot hirdet egy tudományos és két szépirodalmi munkára. A pályázatok a következők: I. történelmi regény, mely legalább tizenkét nyomtatott ivre terjedjen. Pályadíj 800 korona. A pályázati határidő 1904. június 1-én jár le. II. Óda-pályázat Deák Ferencet dicsőítő ódára; pályadíj 200 korona. A pályázat határideje 1904. szeptember 1. Itt a társaság kiköti azt, hogy a jutalmazandó ódát szerző tartozik a Szegeden rendezendő Deák-ünnepély alkalmára elszaválás végett átengedni. A szegedi Deák-ünnepély megtartása előtt pedig a pályanyertes óda sehol közbe nem tehető, sem nyilvánosan elő nem adható. III. Tudományirodalmi pályázat. Szegedi család és helynevek gyűjteményére, a mely a legmesszebb eső kortól Szeged árvizpusztulásáig felkutatható összes adatokat felölelje. Pályadíj 1000 korona, határidő 1904. december 1. A pályamunkák Békefi Antalhoz, a társaság főtitkárához küldendők.

* Aradi Aranka vendégfellépése. Az operett egyik hivatott képviselőjévé vált Aradi Aranka, aki annak idején már az első szárnypróbálgatás alkalmával erős tehetségről tett bizonyosságot. Aradi Aranka azóta, hivatását komolyan felfogva, szorgalmasan tanult és ma már mint a kassai színház, a kecskeméti színház primadonnája zajos sikereket és dicsőséget aratott. Zilahy igazgató három előadásra szerződtette; hétfőn a *Lotty ezredeseiben*, kedden *Szép Helennában* és szerdán a *Boszorkányvárban*, három legkiválóbb szerepeiben lép fel. Az első előadás érdekességét emeli, hogy Szadai Ferenc, a kitűnő komikus, az aradi közönségünk régi kedvence, mint egyik ezredes föllép.

A városliget eredete.

(Bávarkodás a levéltárban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 27.

Mikor a város egyik közgyűlésén szóba került a liget felosztási terve, mikor arról volt szó, hogy a ligeten keresztül két utcát nyissanak, az Új telep városrészi lakosok ezen kérelme ellen felszólalók egyike felemlítette azt is, hogy mielőtt a város a liget felosztása, illetőleg a kérelem sorsa felett döntene, győződjék meg előbb arról, hogy vajjon egyáltalában van-e joga a városnak, még ha ekarná is, a liget mai formáját megváltoztatni, azt rendeltetésétől elvonni, más célra felhasználni, stb.?

Az a nézet uralkodott ugyanis, hogy a város a ligetet hagyományképp egy grófi családtól, illetőleg az Orczyaktól kapta volna, s ekkor esetleg csakugyan nem volna joga a ligetet másra, mint üdülőhelyül felhasználni.

A közgyűlés annak idején ezen eshetőségre való tekintet nélkül állást foglalt a kiserdőn keresztül tervezett utcanyitás ellen, de egyúttal ebből az alkalomból kifolyólag megbizta a tanácsot avval, hogy kutassa ki a liget eredetét, hogy milyen módon került az a város birtokába.

Ennek a kutatásnak eredményével több heti fáradságos munka után most elkészült Szondy Béla városi levéltáros. Régi aradi térképeket és latin nyelvű közgyűlési jegyzőkönyveket kutatott fel s ezekből megállapítható, hogy a város a mai ligetet saját pénzén vásárolta és nem ajándékul kapta.

Az 1752 ik évből ugyanis egy térképet talált Szondy levéltáros, mely Aradváros akkori területi állapotát mutatja. A térkép készítője Emericus Rutkay s munkáján az a városrész, ahol most a liget van, továbbá az Orczy-, Munkácsy Mihály és Varjassy József-utcák egyik oldalán a Ferenc-térig, a másikon az élővizcsatornáig, „Kis-Buzsák” néven szerepel. Mocsaras, fás, bozótos, posványos terület volt ez még akkor és teljesen lakatlan.

A következő adat, melyet erre vonatkozólag a város levél árában feltalálni lehetett, egy 1804. évből való közgyűlési jegyzőkönyv. Ebben arról van szó, hogy a város az ugynevezett Kis Buzsákot, mely *szánté házhelyet* foglalt magában, évi 610 forintért megvásárolta. Ezt az évi járadék-szerű fizetést a város teljesítette 1834 ig. Ekkor lett ugyanis Aradból szabad királyi város s ez alkalomból tudvalevőleg háromszázharmincezer forintért megváltotta az összes földesuri jogokat. Ebben benne foglaltatik Kis Buzsák is és az összes kincstári tulajdonok „a Maros-kid, a Csálai-nagyerdő és a lacus Mura kivételével.”

Ekkor ment át tehát vétel útján a város tulajdonába az a terület, amelyen jelenleg a városliget fekszik. Ugyanebben az időben

mondta ki a közgyűlés azt is, hogy a Kis Buzsákból négy házhely városligetnek tartandó fenn, a többi pedig eladásra bocsátható. Ezekből kézzelfoghatóan megállapítható, hogy a városliget vétel útján került a város tulajdonába.

Jogtalan diploma-osztás.

(Fölösztatással lenyegetett egyesület.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 27.

Nagy kavarodást idézett elő a Szegeden székelő magyar műkertészek és kertgazdák országos egyesületében a földművelésügyi miniszternek egy rendelete. Az egyesület évek hosszú sora óta jogtalanul okleveleket állított ki oly egyének részére, akik műkertészek óhajtottak lenni. A miniszter most eltiltja ettől az egyesületet és egyben felkérte az elnökséget, hogy az egyesület birtokában levő oklevél-ürlapokat megsemmisítés céljából nyolc nap alatt a főispánhoz annál is inkább szolgáltatassa be, mivel ellenkező esetben fő: fogja oszlatni az egyesületet.

Husz évvel ezelőtt alakult Szegeden ez az egyesület abból a célból, hogy műkertészeti szakiskolát létesít Szegeden. Az alapszabályokba be is vették, hogy az egyesület műkertészeti szakiskola felállítására kötelezi magát. Meghatározták a főállítandó szakiskola célját is. A szakiskolába jelentkezőket kiképezik, és mindazoknak, kik a szakiskolát elvégzik, oklevelet állítanak ki.

A miniszter jóváhagyta az alapszabályt, az egyesület megkezdte működését, a szakiskolát azonban még a mai napig sem állította föl. Az egyesület ennek dacára egyesek részére a megkívánt előképzettségek figyelmen kívül hagyása mellett is évről-évre adott ki műkertészeti és műkertészségédi okleveleket. E miatt 1896. évben már vizsgálatot is rendeltek el az egyesületben és a vizsgálat során hivatalosan is megállapították, hogy az egyesület jogtalanul állít ki egyesek részére műkertészeti oklevelet.

Ezen alapszabályokkal ellenkező eljárás, valamint a kertészeti szakoktatás és képesítés érdekeit veszélyeztető gyakorlat miatt a miniszter 1896. évben fel is akarta oszlatni az egyesületet. Az egyesület felosztása ekkor csak azért maradt el, mivel az egyesület elnöke ígéretet tett a miniszternek, hogy alapszabályait megfelelően átdolgozza és a kifogásolt eljárását megszünteti. Két évvel később az egyesület fölterjesztett a miniszterhez egy átdolgozott alapszabályt, ámde ennek a jóváhagyását a miniszter megtagadta. Az egyesület ez idő óta újabb alapszabályt nem terjesztett föl, hanem tovább is vizsgálatokat hirdetett és a jelentkezőknek egyre-másra állította ki az okleveleket.

Természetesen az egyesület már csak azért sem akart föltagadni az oklevelek kiszolgáltatásával, mivel ez az állapot jövedelmezett is az egyesületnek. Ha jelentkező akadt, összeállt az egyesület tagjaiból egy bizottság, amely miután kérdéseket intézett a jelölthöz, kiállította részére a műkertészeti oklevelet. A vizsgázó ezért a bizottság minden tagjának 6—6 koronát tartozott fizetni.

Az egyesület e hó 29-ére hirdetett ismét vizsgálatot. Akadt is több egyén, aki szívesen lefizette volna a megszabott díjat, csak oklevélhez jusson. A miniszter azonban tudomást szerzett az egyesület szabálytalan eljárásáról és a főispán útján felhívta az egyesületet, hogy a vizsgálatok megtartását haladéktalanul szüntesse be, mert különben a miniszter az egye-

sületet a legrövidebb idő alatt feloszlatja. Egyben felhívta a miniszter az elnökséget, hogy az egyesület birtokában levő összes oklevél-ürlepet megsemmisítés céljából 8 nap alatt a főispánhoz szolgáltatassa be.

A vagyon miatt.

(Öngyilkos zálogház-tulajdonos.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 27.

Nagy föltűnést okozott Nagyváradon Klein Miksa tekintélyes zálogüzlet tulajdonos öngyilkossága.

Klein Miksának évtizedek óta áll főn Nagyváradon zálogüzlete, melyet Klein M. és fia cég alatt vezetett. A boltnál levő lakásán még tegnapelőtt este vidáman vacsorázott együtt fia: Kálmán Sándor ékszerész családjával. Felesége nem volt odahaza.

A vacsora után Klein Miksa a szokott módon vett bucsut családja tagjaitól, akik a halálraszánt öreg ember viselkedésén nem észleltek semmi különös változást. Tegnap reggel hat órakor a szakácsnőnek feltűnt, hogy a gazdája szokása ellenére nem mutatkozik. Gondolta, hogy fölébreszti, de vár, még fél óra múlva az üzleti alkalmazott eljött a zálogház kulcsaiért. Akkor megzörgették a bezárt hálószoba ajtaját, s hogy jóideig nem adtak feleletet, rosszat gyanítva bezúzták az ablakot s behatoltak.

Klein Miksa ott feküdt az ágyán, felakadt szempillákkal, holtan. Körülötte megaludt vér tapadt az ágyon és a szőnyegen. A megrémült cselédek értesítették a rendőrséget, ahonnan Papolczy Ferenc t. főkapitány sietett az öngyilkosság helyére két orvossal, akik konstataáltak, hogy Klein Miksa önkezeléssel vetett véget életének s halála minden jel szerint az éjjeli érákban következett be. Megállapították, hogy az öngyilkos egy 7 milliméteres revolverből ötször lött magára. Egy golyót a szájába lött, három lövés a vállát és mellét érte, egy pedig a szívébe furódott. Találtak egy nagyobb 9 milliméter átmérőjű forgópisztolyt is az ágy mellett, amellyel az öngyilkos kísérletet tett, de a belerögződött golyó miatt nem tudott vele bánni. Egyébként gondoskodott róla, hogy halála bizonyos legyen. Az éjjeli szekrényen ugyanis a mosdótálban foszforoldatot találtak, amelyből valószínűleg ivott az öngyilkos.

A végzetes tett okáról, mint az ilyenkor szokásos, több ellenőrizhetetlen és megbízhatatlan verzió járt a városban. Az öngyilkosság helyén egy papírlapot találtak, amelyre Klein Miksa a következő sorokat vetette:

Budapesten a vasutnál megfosztottak minden pénzemtől. Pénz nélkül nincsen becsület és becsület nélkül minék az élet.

Bár a tragikus végett ért öreg ur annyira zárkózott természetű volt, hogy gondját, baját a családjával sem közölte, mégis kizártnak látszik, hogy pénztől valamely uton módon megfosztották volna, mert ezirányban sem a fővárosi, sem a nagyváradai rendőrségnél nem tett jelentést. Nem lehetetlen, hogy e szerencsétlen ember elhatározása előtt nagyfokú lázában írhatta e sorokat.

A végzetes lépésre minden valószínűség szerint súlyosan megrendült anyagi helyzete indította a boldogtalan embert, aki régebben sokkal jobb napokat élt, mint mostanában. Klein Miksa újabb időben állandóan anyagi zavarokkal küzdött, s erején fölül nagy hitelt vett igénybe. A kamatláb leszállítása rendkívül érzékenyen érintette az üzlet viszonyait, de főképpen a gyűjtések korlátozásáról szóló törvény hatását érezte meg, amely lehetetlenné tette,

hogy ékszerekkel utaztasson, ami egyik fő jövedelmi forrása volt. Ilyen csapások után Klein a tönk szélére jutott, s már-már a csőd fenyegette üzletét. Ugyilátszik a szegénységet akarta elkerülni, s inkább a halált választotta.

SPORT.

+ Az aradhegyvidéki turista egyesület vasárnap, f. hó 28 án d. e. 11 órakor tartja rendez évi közgyűlést a Csanádi palota II. emeleti gyűlésteremben. A közgyűlés egyik fontosabb tárgya az alapszabályok módosítása. A közgyűlésre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

+ Az Aradi Tornaegyesület választmánya e hó 30 án délután 6 órakor a liceumi tornacsarnokban ülést tart. Fontos tárgyak lévén napirenden, a választmány tagjainak teljes számban való megjelenését kéri az elnökség.

A megfenyegetett szerb király

(Az uralkodás első napja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 27.

Péter király uralkodói örömebe kezdenek örömcseppek vegyülni. Az országban ugyan csönd van, de máris jönnek a királyhoz levelek, a melyek azzal fenyegetik, hogy még olyan sorsra kerülhet, mint az előde...

Londonból táviratozzák: Belgrádból érkezett jelentés szerint a király, Karagyorgyevics Péter, mindjárt bevonulása napján levelet kapott, a melyben az állott, hogy vigyázzon, mert az Obrenovics-pártiak kívánják a gyilkosok megbüntetését. Ha a büntetés elmaradna, reszkessenek a vérboszutól, amely megtalálja az útját.

Vilmos német császár, francia nyelven, a következő táviratot küldte a szerb királyhoz:

Péter szerb király ő felségének

Belgrád.

Megkaptam azt az értesítést, amelyben felséged tudomra adja, hogy a szerb trónra lépett. Amidőn ezt az értesítést tudomásul veszem, abban a hitben vagyok, hogy ön hozzájárulna ahhoz, hogy a Németország és Szerbia között a multban fennállott jó viszonyt fenntartsa továbbra is és fejlessze. Hozzáteszem még azon óhajomat, hogy Felsőged kormányzása a béke és haladás periodusát teremtesse királyságának.

A tegnapi általános kihallgatáson a király néhány magasabb tisztviselőnek megjegyzéseket tett az Avakumovics kabinet tegnapi lemondásáról és miniszterváltás nélkül való újjáalakításáról. Egy magasrangú tisztviselő, az audiencia után kijelentette, hogy ő azt a benyomást nyerte, mintha az új király nagy gondot fordít arra, hogy trónjának szerb alkotmányos alapjait egy hajszálynira sem akarja elmozdítani. Pedig belső meggyőződése ellen van, hogy a kabinetet teljesen változatlanul alakítsa újra. De az új király éreztetni akarta a néppel, hogy a minisztereket nem személyes rokon- vagy ellenszenv alapján, hanem tisztán a parlament kezdeményezésére fogja kinevezni. A skupstina az új alkotmány szerint elvesztette törvényes létjogosultságát; a szeptemberi új választásokig parlamenti interregnum áll be. Addig a kabinet változatlanul marad. A választások menten minden befolyástól, teljes szabadsággal fognak végbemenni és az új parlament megalakulása után abból egy új kabinet fog kikerülni.

A király mindjárt elejétől fogva fölötte akar állani minden pártnak és ezen az ideális állásponton mindvégig meg akar maradni. Kérdés, hogy sikerülni fog-e neki minden politikai esemény iránt teljes részvétlenséget mutatni.

Belgrádból táviratozzák: Sándor király holttestének exhumálása a jövő héten lesz. A király

holttestét a családi sírboltba fogják elhelyezni. A holttest áthelyezését — Péter király parancsára — katonai pompával fogják véghez vinni.

Holnap a rigómezei csata emlékére a belgrádi székesegyházban istentisztelet lesz, melyen az új uralkodó is meg fog jelenni. Péter király a szerb hadügyminisztert rendkancellárrá nevezte ki.

Szerbia francia követét pedig visszahívta.

Londonból táviratozzák, hogy az angol király a belgrádi szerb követet kihallgatáson fogadta.

Regény a büntanyáról.

(Agyonlőtt gyógyszerész.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 27.

Kolozsvárott egy leány, azok közül, akik pénzért árulják a szerelmet, lelőtt egy fiatal embert, aki neki házasságot ígért, de ezt az ígérteit beváltani nem volt hajlandó. A naturalista regény részletei ezek:

Két esztendővel ezelőtt Hirsch Mór, Hirsch Jakabnak, egy kolozsvári éjjeli mulatóhely tulajdonosának fia, mint tizenhét éves ifju megismerkedett egy kolozsvári asztalos leányával: Balázs Matilddal, akivel viszonyt is kezdett. A leány is nagyon szerette a fiatal embert. Ez a szerelem arra készítette, hogy beálljon Hirsch Jakab üzletébe, csak azért, hogy állandóan az ifju mellett lehessen. Az évek multak, de a szerelmek viszonya nem volt felhőmentes, mert a fiatalember kezdett elhidegülni a leánytól, a ki néha néhány hónapra el is hagyta a várost, de mindig újra visszatért, mert nem tudta elfeledni szerelmesét.

Ez a viszony tartott hét évig, rövidebb megszakításokkal. A fiatal ember a gyógyszerészi pályára lépett és néhány héttel ezelőtt oklevelet is nyert.

Ettől kezdve a leány folyton zaklatta Hirschet, hogy vegye el feleségül, de a fiatal ember kitért ezen követelés elől. A leány látszólag belenyugodott ebbe, csak társnőinek mondogatta, hogy megöli mindkettőjüket. Azonban a fenyegetést azok nem vették komolyan.

Tegnap délben, az apa kivételével, ki fürdőre utazott, a mulatóhely mellett levő magánlakásban ebédhez ült a Hirsch-család. Alig foglaltak helyet, jött át Balázs Matild és Hirschné azzal, hogy az ott időző dr. Bartha János városi főorvos hivatja, kiküldötte a szobából. Hirschné gyanútlanul át is ment a másik házba és ekkor a leány az ott levő két kisebb gyermek és azok nevelőnőjének jelenlétében odaszólott Hirschhez:

— No Mór, mivel úgy is elutazom, váljunk el békességben!

A fiatal Hirsch fel se nézett a tányérjától és odanyújtotta a leány felé kezét.

Ebben a pillanatban a leány előrántotta a revolverét és rálőtt a fiatal emberre.

Hirschnek volt még annyi ereje, hogy felugrott az asztaltól és megfogta a leányt.

— Nyomorult mit tettél! — kiáltott reá és teljes erővel lökte a leányt a falhoz. Oda akart még rohanni a leányhoz, de arra már nem volt ideje és ereje, mert a leány előlkte úgy, hogy a küszöbre esett.

A jelenlevők megrémülve sikoltoztak segítségért, mire a leány kifelé rohant a szobából és az udvaron önmagára akart lőni, de addig már az előrohant szolgálta kicsavarta kezéből a revolvert.

Ezután a sebesült segítségére siettek. Dr. Bartha János orvos rögtön látta, hogy a golyó, mely közvetlenül a szív fölött hatolt a mellbe, feltétlenül halált okozott, Hirsch Mór azonnal ki is szenvedett.

A leány azalatt kiszaladt az utcára, ahol dacosan kiabálta el a többi mulatóhelyekből és lakásokból kicsődülőknél a történeteket, mindaddig, míg a rendőrség emberei meg nem érkeztek és elvitték, a rendőrségre ahol kihallgatásához nyomban hozzáfogtak.

Az áldozat Hirsch Mór 24 éves volt és most nyert gyógyszerészi diplomát. Hir szerint többen vannak, kiket szerelmével elcsábított és romlásba kergetett. Viszont kollégái nagyon szerették, mert kartársaival szemben mindig előzékeny volt és a szegényebb sorsu gyógyszerész-növendékeket még anyagilag is segítette. Szülei valóságos rajongással szerették. Édes anyja, közvetlenül a történetek után eszméletét veszítette.

Leleplezett borkereskedők.

(Csalás az állam kárára.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 27.

Két vagyonos hirben álló bornyagkereskedőt leleplezett le, a mint lapunknak táviratozók, a *Kőbányai* vámkirendeltség. A borkereskedők éveken át csalták az ellenőrző pénzügyőröket, az állam kárára s ép most tervezték, hogy üzletüket a vidékre is kiterjesztik.

Rosenberg Adolf borkereskedő évek óta üzleti összeköttetésben állott *Neugewürsz* Mihály ujbpesti bornyagkereskedővel. Az előbbinek Promontoron hatalmas borpincéi voltak, amelyben hegyaljai, balatonmelléki és egyéb vidékről való borok voltak elraktározva.

A két kereskedő Promontorról Kőbányára gyakran vitt el borokat. Sohase adták föl a vasutra ezeket, hanem azt hirdették, Kőbányára azért hozzák a bort, hogy tiszta hordókba öntsék. Naponta husz-harminc ilyen hordót szállítottak Kőbányára, a hol, mikor fölmutatták a letéti bárcát, a pénzügyőrök minden akadály nélkül visszafizették a *tizenégy fillér* boradót.

Ez így folyt évekig, most azonban egy hivatalnokuk följelentette őket, hogy a borliferálással bűnös üzelmek történnek. A följelentés alapján a pénzügyőröknek sikerült őket leleplezni.

Igy történt a dolog: A pénzügyőri szemlész azt mondta, hogy megnézi, vajjon bor van-e a hordóban.

— Nem lehet — mondta Rosenberg — mert *kóser bor* van benne. Majd magam furok és huzok ki bort a hordóból.

A hordó dugaszán keresztül csakugyan huzott ki bort, tiszta jó bor volt. A szemlész erre a hordó oldalát lyukasztotta ki: vigan folyt — a viz.

Erre a gyanus körülményre a többi hét hordót fölnyitották. Valamennyi tele volt vízzel, csupán a dugó oldalán *hólyagömlő* volt, a melyet borral töltöttek meg. Ha tehát a hordót a dugón keresztül furták ki, azon bor ömlött.

Ilyen módon éveken át szedték a kormánytól a Kőbányára szállított viz után a tizenégy fillér boradó-megtérítést. A vizsgálatot folytatják; ujabban kiderült, hogy a két borkereskedő a *soroksári* vámnál is követett el hasonló manipulációkat. Azt hiszik, a kár — a melyet az államnak okoztak — jelentékeny összegű.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Kossuth Lajos betegsegélyző és temetkezési egyesület június hó 28-án d. u. 8 órakor saját helyiségében rendes választmányi ülést fog tartani.

Erkel Ferenc fája.

(Az Almássy-park nevezetessége.)

Arad, június 27.

A gyulai Almássy-park Békésmegye határain messze túlterjedő híresség. Annak, aki Gyulára megy, meg kell néznie a parkot, elviszi oda valamely benszülött, hogy büszkén mutogathassa a látnivalót. Tényleg van is ott látványosság bőven. Gyönyörű lugasok, csodafák, exotikus növények váltakoznak a park hatalmas területén.

Van ott történelmi nevezetesség elég. Ilyen egy öreg juharfa is. Terebélyes koronáján nem tud áttörni a napsugár s az árnyék kedves pihenő helyet kínál. S ezt a vendégszeretetet már régóta gyakorolja a fa, mely alatt egykor előszeretettel időzött Erkel Ferenc, a nagy zeneszerző.

A nagy park csendjében, az árnyékos fa alatt ragadta szárnyaira az ihlet, s ott írta klasszikus értékű remekét: *Bán bán* operát.

A park jelenlegi birtokosa, Almássy Dénes gróf, megakartta örökíteni a fa nevezetességét, s elhatározta, hogy táblával jelöli meg a juharfát. A napokban el is helyezték a fa törzsére egy csinos vastáblát, melyen a következő felírás olvasható:

Erkel Ferenc,
született Gyulán 1810 novem-
ber 7-én, meghalt Budapes-
ten, 1893. június 15-én.
Itt írta *Bán bán* operáját
1860-ban.

Erkel Ferenc nevét különben más is őrzi Gyulán. Egyik parkját róla nevezte el a közönség, s ide építették a nyári színházat, melynek Erkel-szinkör a neve.

Kossuth Ferenc lässt Euch sagen . . .

(Magyar dalok bécsi vezércikkében.)

Arad, június 27.

Mint valami szerencsétlenség idején, úgy jajgatnak a mostani politikai helyzet felett az osztrák lapok. A legkeservebben zokog a *Wiener Allgemeine Zeitung*, mely Kossuth Ferenc lässt Euch sagen című vezércikkében a következőket írja:

„Kossuth Lajos azt üzenté!” E szavakkal kezdődik a régi Kossuth-nóta, himnusza a felségsértésnek és forradalomnak, midőn a félrevezetett magyar nép fellázadt a dinasztia ellen s egy egyszerű ügyvédet és újságíró-t tett meg kormányzójává.

Kossuth Lajos száműzetésben halt meg, de annál elevenebb a Kossuth párt. Fia, Kossuth Ferenc áll az élén a pártnak, melynek egyik tagja, Barabás Béla kihirdette minap a parlamentben: Győztünk minden vonalon!

S ugyanazon napon, midőn e diadalmi kiáltás elhangzott, ott hagyta helyét a katona, aki a magyar parlamentben évek hosszú során bátorsággal, energiával, humorral és hidegvérrel védelmezte a közös hadsereg intézményét. Fejérváry visszavonul, mert nem akar tagja lenni annak a parlamentnek, melynek Kossuth Ferenc a diktátora.

Fejérváry visszavonulásával nemcsak Kossuthék győzelme teljes, hanem Apponyi grófé és Rakovszkyé is.

A szabadelvű párt kapitulált, Fejérváry nem akart kapitulálni. Ilyen szégyen érte a monarkiat, a Széll Kálmán-féle paktálás idején.

Most már így variálhatjuk a forradalmi dalt: *Kossuth Ferenc lässt üzenté . . .*

És amit üzen, azt Khuen-Héderváry miniszterelnök fogja tolmácsolni a magyar népnek.

A politika szerint többféleképp lehet hozzájárulni az osztrák lapnak ehhez a vezércikkéhez. Mindenesetre azonban érdekes, hogy bécsi vezércikkéről a point kedvéért mint fordítják le a magyar rebellis dalokat. Nemsokára megérjük, hogy az *Ostdeutsche Rundschau* a *Mégis huncut* nóta nyomán így kezdi vezércikkét:

„Und doch ist Hundskere der Deutsche.“

Az országos atléta-verseny.

(Arad sport-ünnepe.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 27.

Holnap, vasárnap délután lesz Aradon a legjelentősebb, legkomolyabb és sportszemponból is a legértékesebb verseny, amely ebben a városban lefolyt. Az első országos atléta-verseny, amelyen a főváros és a vidék legkiválóbb versenyzői atlétái vesznek részt, s amelynek eredményei eszerint jelentős és figyelemre méltó verseny-eredmények lesznek. Hogy többet ne mondjunk, elég felemlíteni azt, hogy résztvesz a versenyben a diszkoszvetés országos- és világ-rekorderje: Főhly Nándor, aki az idén egy dobásával Budapesten a magyar országos rekordot, Bécsben pedig a *diszkoszvetés világrekordját* állította fel 41.96 méteres dobásával. A nevezők között vannak még Schubert Ernő, a Magyar Uszó Egyesület, Mező Béla a Magyar Athletikai Klub, Bodor Ödön, Kozla Corray Arthur a Budapesti Torna Klub, Halmai József a Magyar Uszó Egyesület tagjai, valamennyien többszörös bajnokok és rekorderek.

Ilyen versenyző-névsor, hozzátevé még a vidéki sportegyesületeknek s Arad sport-erőinek legjavát, s biztosítva van az aradi verseny országos jelentősége.

Nevezetes még ez a verseny azért is, mert felavatója lesz az *Aradi Athletikai Klub* modern és nagyszabású új verseny-pályájának, mely a város telkén, a Török Gábor-utca végén épült több ezer forint költséggel. A sporttelepen a budapesti millenáris versenypálya mintájára épített fedett tribün van pánolyokkal és ülőhelyekkel.

A verseny két védnöke Urbán Iván főispán, az Aradi Torna egyesület elnöke, és Vásárhelyi Béla főrendiházi tag, a Maros evezős egyesület elnöke. A versenybíró-ság elnöke Szathmáry János, az Aradi Athletikai Klub ügyvezető elnöke, tagjai: Boros Vida, (Aradi Athletikai Klub), Dániel Endre, (Maros), dr. Füzesséry Árpád, (Magyar Uszó Egyesület), Jankó Imre, (Maros), Krepelka Béla, (Magyar Athletikai Klub), Stankovits Miklós, (Magyar Athletikai Szövetség), Széll Lajos, (Budapesti Egyetemi Athletikai Klub), Tedeschi Viktor, (Aradi Athletikai Klub), Trinkss Rezső, (Temesvári Football Klub), és Zlinszky István, (Magyar Athletikai Klub).

A verseny délután fél 4 órakor kezdődik s azon *testületileg* résztvesz a *Temesvári Football Klub* és a *Szabadkai Athletikai Klub*. Az előbbivel az aradi atléták labdarugó csapatával az atlétikai verseny befejezése után *football mérkőzést* tartanak.

Nem volt még Magyarországon sport-verseny, amelyen úgy mint az aradin, minden egyes versenyszámra a rendes versenydíjakon kívül külön tiszteletdíj is lett volna kifizetve. A holnapi versenyre tiszteletdíjakat ajánlottak fel: Urbán Iván és Vásárhelyi Béla védnökök: ezüst cognac-szerviz; *Aradváros közönsége*: moka készlet arany díszítésű ezüstműből; a *Magyar Athletikai Szövetség* értékes tiszteletdíja, az Aradi Athletikai Klub elnökei: *utolsó óra*, az Aradi Athletikai Klub: ezüst stopper (verseny)-óra.

A verseny befejeztével a klubhelyiségben *társasvacsora* és táncmulatság lesz.

Az atletikai vidalok és football-mérkőzés programja lapunk jelen számához mellékelve van.

A rendezőség arra kéri a közönséget, hogy a versenypályán helyét fél 4 előtt foglalja el, hogy a verseny-számok lefolyása ne zavarassék.

TANÜGY.

Felsőbb leányok vizsgája.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 27.

Az iskolai vizsgálat, ha ember úgy visszagondol a saját fiatal korára, valami komoly alkalmat hoz a képzeletbe. S el is szorul a szív egy kissé attól a komor felhőtől, mely egyszer, valamikor régen, így nyári időben árnyékot vetett a fiatalságunk egére. Milyen más volt az a vizsga, amely ma folyt le: az aradi felsőbb leányok vizsgája. Mint valami előkelő zsúr, virágzó leányokkal, s a kellő számú mamákkal, olyan képet nyújtott a vizsgaterem. Ezeket a vidám színeket azonban csak a szemlélők látták, mert a kisasszonyok nagyon komolyan vették a dolgukat. Így voltak a tanügyi férfiak is, akik a rózsásképű leány-diákokban az ő külön mértékükkel a tudomány fokát mérik. Meg lehettek ők is elégedve, mert amilyen kedves volt a képe ezeknek a vizsgáknak, éppen olyan szépnek mutatkozott az eredmény is.

A vizsgálatok *Berecz* Antal, a felső leányiskolák miniszteri biztosának elnöke alatt folytak le. Reggel hét órától tízig az ötödik és hatodik osztály magántanulói vizsgáztak a magyar irodalomból és lélektanból. Hétfőn reggel nyolc órakor folytatják az egyéb tárgyakból.

Tíz órától egyig az első osztály vizsgálatá következett. Nagy közönség népesítette be a siketnéma iskola egyik termét, hol a vizsgát tartották. Ima után a Himnuszt énekeltek el a növendékek, *Zoltay* Mátyás énektanár vezetésével, majd pedig a tantárgyak következtek. A befejezéskor *Berecz* Antal miniszteri biztos meleg hangon fejezte ki elismerését *Somogyi* Gyula dr. igazgatónak és a tanári karnak.

Még nagyobb közönség gyülekezett egybe délután két órakor az első és második osztálynak a Hasszinger utcai leányiskola nagytermében megtartott *tornavizsgájára*. Megkapó hatással voltak a jelenlévőkre a ritmikus egyöntetűséggel és szabatosan előadott szabadgyakorlatok. Ezek egy része átmenetet képezett a tornából a tánchez. Különösen kedves dolog volt, midőn a leányok csengő énekszóval kísérték mozdulataikat. A szülők, tanügyi férfiak, élükön *Berecz* miniszteri biztossal teljes dicsérrel emlékeztek meg *Boros* Dóra tornatanítónő működéséről.

A délután folyamán a siketnéma iskolában a második osztály vizsgázott. Itt két idegen nyelvet is tanultak: németet és franciát. A francia nyelvben való nagy jártasságért *Vass* Gizella tanítónőt érte az elismerés.

A vizsgák alatt az épület egyik termében *kézimunka kiállításban* gyönyörködött a közönség. A csin és izlés mellett főképen az jellemezte ezt a kiállítást, hogy a növendékek mindenből egész munkát készítettek. Ez erős gyakorlati érzékre vall öv. *Sváby* Pálné igazgatónő részéről, ki a kézimunkát tanította.

A leányok szerdán délelőtt kapják ki bizonyítványukat.

A rendőrség cenzurája.

(A kifogásolt pontok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 27.

Az aradi nemzetközi szociáldemokrata párt, mint ezt lapunknak mai számában már jeleztük, vasárnap délután a mostani politikai és parlamenti válság alkalmából *népgyűlést* akart tartani a Szabadság-téren. A népgyűlés megtartását ma jelentették be a kapitányi hivatalnak az alábbi program mellett:

1. *Korrupció a parlamentben.*
2. *A bán politikája.*
3. *A függetlenségi párt megvesztegetettsége.*

A párt vezetői sürgőnyileg hívták meg a központból *Bokányi* Dezsőt, a vezért, a ki a gyűlésre le is fog jönni. A népgyűlés után tüntető körmenetet is terveztek s az ebben való részvételre falragaszokon akarták a polgárságot meghívni.

A tervezett tüntetésekből és gyűlésezésből azonban alig lesz valami. A kapitányi hivatal ugyanis ma meghozván végzését a népgyűlés és a tüntető körmenet bejelentéséről, körülbelül teljesen áthuzta a szocialisták tervét. A végzés ugyanis, melyet *Greén* Nándor t. főkapitány irt a á, a népgyűlésnek bejelentett programjait közül a *korrupció a parlamentben és a függetlenségi párt megvesztegetettsége* című tárgyakat törölte, illetőleg nem engedte meg, hogy ezekről a népgyűlésen beszéljenek.

A népgyűlés második pontjának tárgyalása ellen, amely a *bán politikájáról* szól, nem tett kifogást. A rendőrség határozatának indokolása az, hogy a bejelentésben nincs szabatosan meghatározva, hogy a kifogásolt 2 pont tulajdonképen mily tendenciával és tartalommal vétetett föl a gyűlés napirendjébe, s továbbá nincs garancia arra, hogy e két tárgy körül folyó megbeszélések, tárgyalások nem fajulnak-e át *izgatássá*. Végül a rendőrség a tüntető körmenet megtartását sem engedi meg.

A bejelentők, *Ponta* Péter és társai, mint értesülünk, a kapitányi hivatal e határozatát meg fogják felelkezni s esetben második fórumként, a *polgármester* fog dönteni még a holnap délelőtt folyamán a gyűlés sorsáról. Ha a polgármester döntése helybenhagyná a rendőrség intézkedését, úgy további felelkezésnek helye nincs, de ennek elintézésére idő sem volna.

A népgyűlés, ha megtartják a Szabadság-téren lesz.

HIREK.

Vakáció.

Arad, június 27.

Az iskola tájkain csönd van már. A néma nyugalom ráborult a „tudomány templomai”-ra és e templomnak kis hívői, jobban mondva: hitetlenjei, szerteszéledtek mindenfelé élvezni a nyári vakációt. A nagyobb diákok azonban még egyszer összegyűlnek, Péter és Pál napján adják ki a középiskolai tanulóknak az évi bizonyítványt. Szorongva lesi a legtöbbje ezt a fontos aktust, mert a nyári örömeinek zavartalansága függ a kockán.

Ezek a kicsi nagy gondok, hogy megaggasztják most a diákszíveket. Halvány reménység dereng még nem egyben, hátha megkönyörült rajta a szigorú professzor és mégsem buktatta meg, hátha maga is érzi, hogy nem sikerült kielégítően felelnie. — De hátha! Miért ne történhessenek még manapság is csodák? Es félve, remélve várja a napot, mely derűre, vagy borúra oszlatja kétségeit. De nemcsak a lét, vagy a

nemlét, helyesebben a bukás vagy a nem bukás kérdése szüli töprengéseit e modern ifju Hamleteknek. Az „osztályzati” fokozat az, hogy jeles, jó, avagy csak elégséges jut-e ebből vagy abból a tantárgyból, ugyancsak élénken és szorongatóan foglalkoztatja a diákelemeket. Az ambíciók, mit más néven és megfelelő árnyalatban stréberkedésnek neveznek, az iskolák falain belül ilyesmire irányulnak. Es van, akit boldogtalanná tud tenni — persze csak rövid időre — hogy egyik-másik tárgyból rosszabb osztályzatot kap, mint amilyennel optimizmusa kecsegtette. Es Péter és Pál napján nem egy diákarc fog haragosan kipirulni és nem egy kéz szorul ökölbe, nem egy ajk fogja bosszusan sziszegni:

— Igazságtalanság! Jobbat érdemeltem volna!

A nagyok kicsinylően mosolyganak e kicsinyes boldogtalanságokon. Azok már tudják, hogy az élet iskolájában az igazságtalanság nem szórványos eset, hanem rendszer. Akik törekszünk, akik dolgozunk, hej, gyakran nem látjuk munkánk arányos gyümölcsét és sóhajtván idézzük vissza a régi időket, amikor még diákok voltunk mi is és csak ilyen boldogtalanságaink voltak. Egy-két óra, vagy legfőlegb egy-két nap keserűségei után akkor mégis csak fölülkerekedett bennünk a vakáció aranyos derűje. De az élet iskolájában a rossz bizonyítvány, a rossz eredmény keserűségét sem enyhítik az ilyen derűk, mert az élet iskolájában az ember folyton dolgozik, folyton tanulni kénytelen és többnyire a maga kárán, de vakáció az élet iskolájában nincsen.

— Péter és Pál. Kettős ünnepnap virrad ránk; vasárnap után Péter és Pál napja, a róm. kath. egyház jelentős ünnepe ez, szent Péter és Pál emlékűnnepe, mert Rómában mindkettő ugyanezen napon szenvedett vértanuhalált. Pétert fejfelé keresztire feszítették, Pált pedig karddal fejezték le. Az idők folyamán elveszett ennek a napnak a szomorú jelentősége s most már csak azért nevezetes Péter és Pál napja, mert ezen a napon záródik hivatalosan az iskolai év s ily módon az egyház gyászűnnepe az iskolás gyerekeknek régen várt örömnappá változott. Azonkívül régi szokás szerint ezen a napon kezdődik az *aratás*. Az idén azonban ugylátszik a gazdák Péter és Pál ja később fog bekövetkezni, mert az állandó novemberi jellegű idő miatt a buza nem tudott megérni.

— *Bucszás Széll* Kálmántól. Fővárosi tudósítónk táviratozza: *Halmos* János polgármester ma délelőtt látogatást tett *Széll* Kálmán volt miniszterelnöknél, hogy megköszönje neki, mint egykori belügyminiszternek, a főváros törvényhatósága iránt tanúsított jóakarátát. *Széll* Kálmán nagyon örült a látogatásnak s hosszasan elbeszélgetett a polgármesterrel a főváros ügyeiről, a melyek iránt, a mint kijelentette, ezentul is a legőszintébb érdeklődéssel lesz.

— *Uj magyar nemes*. A király *Nuber* Sándor chicagói konzulnak a magyar nemességet adományozta a „*perekedi*” előnévvel.

— *Elmaradt fáklásmenet*. *Barabás* Béla dr. a függetlenségi párt alelnökének tiszteletére, a mint ismeretes, holnap este fáklásmenetet terveztek, elismerésül a függetlenségi párt héthónapos küzdelmének. A fáklásmenet azonban, *Barabás* határozott kérelmére, *elmarad*. A képviselő nem akarja, hogy a lelkesedésbe disszonáns hangok vegyüljenek, s ezért melőzni kért minden ünneplést.

— *Az új templom keresztje*. Az aradi róm. kath. templom keresztfeltétele hétfőn délelőtt tizenegy órakor lesz. Ezt megelőzőleg, tíz órakor ünnepélyes megáldást végez a rendfőnök. A kereszt alatti gömbbe emlékiratot helyeznek el.

— Az aradi kórház orvos-kara, mely az utóbbi időkben annyi személyváltozásnak volt kitéve, ismét kicseréli egyik tagját. *Tabajdy* Sándor dr. gyakorló orvos ugyanis, aki alig egy éve lépett a megyei kórház kötelékébe, lemondott állásáról, helyének betöltésére a megye alispáni-hivatala már kibocsátotta a pályázati hirdetményt.

— Uj hivatalos órák az adóhivatalnál. Az aradi m. kir. adóhivatalnál július 5-étől kezdve uj hivatalos órák lépnek életbe: reggel nyolc órától kettőig. Az adóhivatal erre nézve az alábbiakat teszi közzé: Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság 26874/1—903. számú rendeletével egyöntetűség szempontjából az aradi m. kir. adóhivatalnál a hivatalos órákat megváltoztatta, s 1908. évi július hó 5-ik napjától, további intézkedésig a hétköznapi hivatalos órák reggel 8-tól délután 2 óráig tartatnak, mely körülmény tudomásvétel végett azzal közölte, hogy nevezett adóhivatal be és kifizetéseket naponként reggel 8-tól délután 1 óráig teljesít.

— Ajánlat a tűzéraktanya építésére. A tanács mai ülésében foglalkozott *Babocsai* Hermann budapesti építvállalkozónak az aradi tűzérkaszánya felépítésére vonatkozó ajánlatával, melyről lapunk mai számában már írtunk. A tanács tudomásul vette az ajánlatot, de egyelőre félretette, miután még nem érkezett el annak az ideje, hogy már most lehetne az építéstről tárgyalni.

— Kiss Ernő szobra. Nagyikindán fölmerült a dicséretes eszme, hogy Torontálvármegye vértanuhalált halt hős fiának, az aradi vértanúk egyikének, *Kiss* Ernőnek a vármegye székvárosában Nagybecskereken szobrot emeljenek. Amint most értesülünk, az eszme megvalósítása érdekében *Dellimanics* Lajos főispán és minden társadalmi mozgalom iránt élénken érdeklődő neje legközelebb közös értekezletre hívja meg a megye s a város hölgyközönségét, hogy mint magyar honleányok vegyék kezükbe a szobor ügyét, hogy az mielőbb megvalósulhasson.

— A borosjenői kórház új főorvosa. A borosjenői kórház volt igazgatójának: *Boros* Béla dr.-nak örökét, aki a megyei főorvossá kinevezett *Instátor* István dr. helyét foglalta el s főispáni kinevezés folytán aradjárási orvos lett, ma töltötték be Borosjenőn választás utján. — Három pályázó volt az igazgató-főorvosi állásra: *Tabajdy* Sándor dr. aradi kórházi gyakorló orvos, *Csávássy* János dr. és dr. *Káldy* Gyula pécskai községi orvos. A választás *Káldy* Gyula dr. győzelmével végződött. Délben a választás befejezése után banket volt.

— Uj jogtudorok. A kolozsvári egyetemen az elmúlt héten avatták fel *Marsó* Jusztin székudvari, *Urszu* János kurticsi, *Poth* János perjámosi ügyvédjelölteket a jogtudományok és *Capdebő* Dezsőt az államtudományok tudórává.

— A tudatlan szerb király. I. Péter király, a szerbek ujnonnan szerződötött királya, még sokkal inkább új süteű király, semhogy már teljesen jártos volna hivatalának formáiban. Uralkodásának eddigi krónikájában még nincs más, mint azoknak a formahibáknak a lajstroma, melyeket az új királynak már sikerült elkövetnie. Az első még Genfben történt, mikor az új királynak bemutaták a szerb küldöttség tagjait. Tudvalevő, hogy I. Péter ez alkalommal három tisztet, még pedig a fáma szerint három olyan tisztet, akik nagy buzgalommal lővöldöztek a királygyilkosság éjjelen Sándor és Draga királynéira, egy fokkal magasabb rangnak megfelelő címen szólított, mint amely egyenruhájuk szerint megillette volna őket. A tisztet a megszólítás e formáját előléptetésnek vették és nyomban meglegráfálták Belgrádba, honnan azután csakhamar megjött a királyhoz a miniszterelnök távirata, hogy

szép dolog a királygyilkos tisztet iránt való hála, de ő felsége mégis csak türtőztesse magát legalább addig, amíg az uralkodói esküt letette. Ezt az első formai — és tartalmi — félrelépést követte azután még két másik, de már Belgrádban. Az első volt ezek között, hogy tegnap, mikor a király az evangélium mellett elhaladt, elfelejtette megcsókolni a szent könyvet és *Avakumovics* miniszterelnöknek kellett őt figyelmeztetnie, hogy e mulasztást pótolja, a második pedig az, hogy a szkupstina üdvözlésekor a király elfelejtette levenni a kalapját és mindaddig fedett fővel állott, amíg hadsegéde nem figyelmeztette, hogy ez nem egyezik a szertartási formával. Mindebből kettő következik: először, hogy a király még sok kioktatásra szorul, másodsor pedig, hogy oktatásban nincs hiány. Sőt inkább, talán inkább több leckét is kap, mint amennyi kívánatos volna.

— Házaság. *Bukovetz* Sándor dr. vinkai ügyvéd ma délután hat órakor tartotta esküvőjét *Verbos* Ádám aradi butorgyáros művelt, bájos leányával: *Bellával*. A polgári házasságkötést a városháza dísztermében *Szondy* Béla anyakönyvező végezte dr. *Junkert* Mátyás temesvári ügyvéd és *Lőcs* Rezső adóügyi tanácsos, tanúk jelenlétében. A polgári házasságkötés után dr. *Csák* Ciriák rendfőnök egyházi áldásban részesítette a fiatal párt. Esküvő után lakodalmi vacsora volt.

Dénes Miksa bokszei aljegyző július 5-én délelőtt köt házasságot *Guttman* Berta kisaszszonynyal, *Guttman* Simon, az aradi Széchenyi malom hivatalnokának leányával.

— A szász nép szeretete. A szász nép még ma is nagyon szereti az egykori trónörökösét, aki nap nap után számos levelet kap Szászországból a roundi kastélyba. Sok nő mellűjében hordja a hercegnő arcképét. A hercegnő sok drezdai előkelő nővel levelez. Ilyen módon értesül mindenről, ami Drezdában, a drezdai udvarban és a wachnitzli kastély gyermekszobájában történik, sőt beszélnek, hogy legidősebb fia megható leveleket írogat az anyjának és maga dobja be azokat a levélszekrénybe.

A roundi kastélyba érkezése után a hercegnő megható leveleket írt több nő ismerősöknek. Egyebek közt ezeket írta:

— Boldog vagyok és szívemből hálát adok az istenemnek azért a kegyért, hogy szüleim kibékültek velem. Itt, anyai barátnőmnek, *Saint-Victor* grófnőnek pompás birtokain, remélem, hogy annyi szenvedés és bánkodás után, testben és lélekben meg fogok gyógyulni. Csak gyermekeimnek élek és mindig boldog vagyok, ha kedves drezdai barátaimtól jó híreket hallok forrón szeretett többi gyermekeimről. Az utóbbi időben egész Szászországból a szeretett szász nép hű ragoszkodásának annyi félebizonyítéka érkezett hozzám, hogy a régi szép hazát soha életemben nem fogom elfelejteni. De őszinte hálára vagyok kötelezve férjem, a trónörökös iránt is, hogy oly nemeslelkűen és I. vagiasan teljesítette kívánságaimat és kéréseimet. Kis leánykám tehát évekig nálam maradhat és viszonyaim vagyoni jogi rendezése sem ütközik többé nehézségekbe. Boldog vagyok és örülök, hogy tullestem a legsúlyosabb helyzetben... Üdvözlője helyettem mindazokat a kedves szászokat, akik reám gondolnak. Az ön *Lujzája*.

— A német császár Magyarországon. Berlin hírek szerint most már egészen bizonyos, hogy *Vilmos* császár szeptember 18-án Bécsbe érkezik, ahol két napig a király vendége lesz. Bécsből *Frigyes* főherceg *bélyei birtokára* utazik, a hol három napon lesz vendége a főhercegnek s résztvesz a vadászatokban. Még nem bizonyos, hogy visszautaztába érinti-e a császár Budapestet.

Az utolsó *Takovarend*. A magyar hivatalos mai száma közli, hogy a király *Bara* Péter budapesti magántisztviselőnek és *Reim* Nándor hajógépésznek megengedte, miszerint a szerb királyi *Takovarend* IV. illetve V. osztályát elfogadhasák és

viselhesék. A *Takova*-rend utolsó mohikánjai ezek, s ha a dicső szerb hadsereg máskép nem intézkedik, ugye lehet egy és mindenkorra lekerülnek a hivatalos lap hasábjairól a csillogó *Takovák*, melyek ha nem is voltak valami nagy értékűek, mégis nem egy gomblyuk-fájdalomra hoztak gyógyító balzsamot.

— A kisenevi mézszárlók pöre. Jellemző a kisenevi martalócokra az a pétervári jelentés, amely a vérengzők ellen indított pőről beszél. Megesett, hogy olyan vérengzők, akiket több emberélet kioltása miatt is mindössze egy-két-három hónapra terjedő börtönre ítéltek, hangos panaszkodásban törtek ki a rajtok megesett méltatlanság és igazságtalanság fölött. Nyíltan hangoztatják, hogy jutalomra számítottak, nem büntetésre, amiért olyan „szépen elbántak a zsidókkal.“ Azt panaszzóják, hogy aranyhegyeket ígértek nekik a mézszárlás előtt, a felbujtók. — Pétervárról jelentik még a következőket: *Witte* pénzügyminiszter a lapok jelentése szerint a kisenevi kereskedők egy keresztényből és két zsidóból álló küldöttségét fogadta, mely különféle kérelmeket adott elő. Különösen azon személyek hitelének meghosszabbítását kérték, akiknek váltói ellen óvatot emeltek, továbbá ezen váltók fizetési határidejének meghosszabbítását, végül azon személyek számára szaporítását, akiknek hitel nyújtható és néhány esetben saját váltók engedélyezését. A miniszter megígérte, hogy minden tőle telhetőt el fog követni.

— *Natalia Romániában*. *Natalia* exkirályné levelet küldött *Carmen Sylva*, a román királynénak, amelyben megköszöni *Károly* királynak a belgrádi királygyilkossággal szemben tanusított állásfoglalását. Ugyanabban a levélben *Natalia*, volt szerb királyné ama kívánságát is nyilvánítja, hogy két hónapig Romániába szándékozik jönni, ahonnan kérelmezni fogja, hogy szerencsétlen fia holttestét a *Kruscedóli* kolostorban temesse el, *Milán* király mellett.

— *Ghika* herceg, Sándor király nagybátyja, *Románia* bécsi követe, engedelmet kért a szerb kormánytól arra, hogy Sándor király sírjára korszorut helyezzen. A kormány a herceg kérését teljesítette.

— Ifjusági kirándulások a szüni időben. A mai nappal az iskolák kapui bezáródtak. A tanuló ifjuság átadja magát a nyaralásnak és a szülőlk is édes örömet megragadják az alkalmat, hogy tíz hónap szellemi foglalkozás után gyermekeik üdüljenek. Csakhogy persze igen sok szülő nem viheti el gyermekét vidékre. Így a tanuló nyáron is kötve van a városhoz s magában vagy a család körében nem élvezheti szüni idejét oly kellemesen, mint azt testi-lelki fejlettsége, kutatás vágya megkívánja. *Záray* Odön igazgató kezdeményezésére a tavalyi szüni időben létesült egy nyári tanfolyam, melynek tulajdonképeni tárgyait a kirándulások, a szabadban való játékok képezték. Ily módon alkalom nyílt arra, hogy a tanulóifjuságnak azon része, mely szüni idejét városban kénytelen tölteni, a szabadban való mozgás, játék, testedés, fürdés, gyalogolás s kisebb-nagyobb kirándulások alakjában élvezhesse nyári szabadságát, fejlessze testi erejét. Ezen ifjusági kirándulásokat a folyó nyári szüni időben: *Maurer* Mihály és *Neidenbach* Odön *Weitzer* János utcai elemi iskolai tanítók vezetik. Részt vehetnek elemi és középiskolai tanulók; részvételi díj a két hónapra 6 forint személyenként. Jelentkezhetni a *Weitzer* János-utcai elemi B) fiúiskola I. osztályu tantermében június hó 30-tól kezdve. A tanuló ifjuság naponta reggel 7 órakor gyűlekezik a *Weitzer* János-utcai fiúiskolában s innen történnek a tervszerű kirándulások, melyeknek programja olyképp állítottatott össze, hogy a kellemes a hasznossal találkozzék. Esős napokon, mikor kirándulni nem lehet, az ifju csapat kétfelé osztva az iskolában marad, hol egyrészt szellemi foglalkozással, másrészt rendszeres tornázással töltik el a kiszabott 3—3 órai időt. Kéretnek a szülők, hogy tájékozás szempontjából szives elhatározásukat kedden szerdán, bejelentésük.

— *Román templom* Budapesten. Nemrég alakult meg a budapesti gör. kel. vallásu román hitközség, melynek főemberei *Gáll* József dr. főrendiházi tag és *Szerb* György országgyű-

lési képviselő. Az új egyházközség most templomot akar építeni, mert a románok, a mióta elvesztették a budapesti gör. kel. vallású görögökkel folytatott pert, templom nélkül vannak. Papp Ignác aradi püspök legutóbb Budapesten lévén, meglátogatta Márkus József főpolgármestert és az egyházközség nevében arra kérte, hogy a székesfehérváros segítse az egyházközséget templomépítési munkájában.

— **Községi levelek portómentessége.** Csanádmegye alispánja: Náray Lajos érdekes átiratot küldött Arad város tanácsának. Csanádmegye ugyanis egy nemrégiben tartott közgyűlésen elhatározta, hogy mozgalmot indít a községi levelek általános portómentessége ügyében. E határozat indoklása azt mondja, hogy eddigi rendelkezés szerint a községi levelek közül csak azok voltak portómentesek, amelyek szigorúan közigazgatási intézkedések lebonyolítására szolgáltak. Amde a jegyzői teendők számos oly esetben is, mikor hivatalból történnek, nem választhatók el határozatlan a közigazgatás által szükségelt levélváltásoktól, iratküldésektől. A megye tehát fölíratot küldött a belügyi és kereskedelemügyi minisztériumokhoz, az általános portómentességet kérve és csatlakozásra, illetve pártolásra szólította föl az összes hazai törvényhatóságokat.

— **Részegen a halálba.** Ma reggel a pesti-dűllőbeli Mosóczy-tanyán egy szin alatt halva találták Telek János apátfalvai születésű nagyvarjasi munkást. Ottvós Dániel dr., aki Moldován Odön gáji rendőrségédítiszt kíséretében volt kint a haláleset helyszínén, *agyszélhűdést* konstátált. Telek hajnalig mulatott egy gáji korcsmában, mértéken felül ivott s a nagymennyiségű szesz megölte. Telek, mint hozzátartozói mondják, iszákos ember volt.

— **Féltékenységből.** Véres gyilkosság történt tegnapelőtt éjjel a torontálmegyei *Ecska* község határában. Marinkov Markó mezőőrnek a feleségét meggyilkolva találták a mezőn. Az összedarabolt holttestet hajnalban találták meg a munkába haladó emberek. Ezek értesítették az előjáróságot, mely a csendőrséggel együtt csakhamar megjelent a helyszínén és a gyilkosság részleteiről az alábbiakat derítette ki. A megölt asszony Marinkov Markóné volt, aki aznap este vacsorát vitt a férjének. Az asszonyról azt suttogták a faluban, hogy szeretőt tart. Meghallotta ezt a férj is, aki többször meglepte az asszonyt, de semmi gyanusát nem vett észre. Hanem a féltékenység folytán gyötörte. Tegnapelőtt este, amikor a vacsorát vitte az urának, nemsokára visszaindult. A férjének felült, hogy olyan nagyon siet a felesége, nem tartoztatta, de távolról nyomon követte. A bárhitegelő mellett észrevette, hogy felesége egy férfival találkozott, akivel azután leült egy fa alá. Marinkov óvatosan megkerülte a szerelme-eket s mikor odaért, kétségtelenül meggyőződött az asszony hűtlenségéről. A csábító férfi: Petrilla Tódor, amint észrevette Marinkov közeledését, felugrott és elmenekült. Az asszony azonban már nem tudott menekülni férje elől, aki aztán a hűtlen asszonyon állott bosszút. Baltával annyira összevagdalta az asszony fejét, hogy alig lehetett ráismerni. A gyilkosság elkövetése után Marinkov visszament a kunyhóba. Ott találta reggel a csendőrség, mely hírül adta neki a felesége halálát. Marinkov nagy megütközéssel fogadta a hírt s annak a gyanújának adott kifejezést, hogy alighanem Petrilla a gyilkos, aki csábította az asszonyt. A vallatóra fogott Petrilla aztán elmondta a gyilkosság részleteit, minek alapján Marinkov Markót letartóztatták.

— **Egy magyar self made man.** Nekünk magyaroknak oly ritkán van alkalmunk a szíves vasakarat és egyéni törekvés teljes sikeréről beszámolni, hogy már a példaadás kedvéért is, az ifjuság serkentésére kell, hogy megírjuk egy magyar self made man élettörténetét. A fővárosi lapok napokkal ezelőtt röviden megemlítették, hogy a m. kir. államvasutak a központi menetiigazgatóság vezető igazgatójává Szelatényi Bélát nevezték ki. Mi, akik az aradi származású Szelatényit ismerjük, elégtel-
lel vettük a hírt tudomásul s elég érdekesnek tartjuk életpályáját arra, hogy mások okulására közzétegyük. Mint szegény napidíjas, küzdve az elképzelhető legnagyobb nehézségekkel kezdte meg

hivatalnoki pályáját és határt nem ismerő vasszorgalommal összes idejét az önképzésre fordította s a főszlyt az idegen nyelvek tökéletes elsajátítására helyezte. A szorgalom meghozta a maga gyümölcsét, mert fokozatosan emelkedve, Szelatényi Béla már évek óta vezető állást töltött be a Thos Cook és Son világhírű utazási vállalat budapesti iktében, hol nyelvismeretei egyszerűen nélkülözhetlenné tettek. Ezen állásban találta Szelatényi Bélát azon mozgalom, mely a magyar társadalom körében az idegen forgalom emelésére megindult s mely megteremtette az Idegen Forgalom Emelésére Alakult Részvénytársaságot. Ezen új intézménnyel kapcsolatosan átalakította a magyar királyi államvasutak igazgatósága a menetjegyirodáját és midőn arról volt szó, hogy kire bizzák az új és nagy horderejtű intézményt, a döntő körök egyhangú választása Szelatényi Bélára esett, kinek kipróbált szervező képessége és a közönséggel való nobilis érintkezési módora bizonyára biztosítja a vállalkozás teljes sikerét. Szelatényi ma tökéletesen beszél kilenc nyelvet és megfordult már az egész világon, szorgalmasan gyűjtve tapasztalatait, melyeket most itthon, hazája javára az idegen forgalom emelése érdekében fog értékesíteni.

— **Szétrobbantott kártya barlang.** Budapestről írják, a múlt hét szombatján a fővárosi rendőrség egy házard kártyás kompániát ugratott szét a Hajnal-utcai *Sans Souci* kávéházban. A detektívek tetten érték a házard játékosokat, a bankot lefoglalták és a játékosok, valamint Langfelder Jakab kávé ellen megindították a vizsgálatot. Ezt megirták a lapok, amire Langfelder Jakab nyilttéri közleményben mosakodott az ellene felhozott vádak ellen, és azzal fenyegetőzött, hogy a rendőrséget felelősségre vonja. Majd felkereste Krecsányi Kálmán detektív főnököt és arra kérte, hogy rektifikálja a lapokban róla megjelent közleményeket és őt rehabilitálja. Langfelder Jakab kávé a detektív főnök elutasította és kijelentette, hogy a rendőrség Langfelder kávéházát mint a sipisták tanyáját ismeri. A farao naponta folyt ott, a kávé maga ügyelt arra, hogy „illeték-
telenek” ne veszélyeztessék a „zártkörű” házardjáték szükségesszerű diszkrécióját. Ez alkalommal is a házard játékot játszó tettenérettek, a bank lefoglaltatott, és úgy a házard játékban résztvevők, mint Langfelder Jakab kávé ellen a feljelentés a büntető járásbírószágon megtétele.

— **A reakciós kormány.** Alig alakult még meg valaha kabinet anélkül, hogy a tagjai nevéből össze ne állították volna valami szentenciát, valamely eseményt, vagy politikai irányzatot, amelynek jegyében az új kormány megszületett. Ha annyira semleges volt az új kabinet, hogy születése fölött nem ragyogott semmiféle népszerű, vagy gyűlöletes politikai csillag, akkor az *akrosztikon* készítők avval elégitették ki szenvedélyeiket, hogy a kabinet tagjainak nevéből a miniszterelnök nevével állították össze. Egy pihent eszű olvasónk ma beküldött hozzánk egy ilyen akrosztikon: mely a Khuen-Héderváry-kabinet tagjainak nevéből készült. Összeállítás a következő:

Darányí
Khuen Héderváry
Lang
Lukács
Wlassics
Kolozsváry
Tomasits
Plósz

A Khuen-Héderváry kabinet reakciós voltát ki meri ezek után letagadni?

— **Hidegvér a bitófa alatt.** Szibériában Schacharov lelkész gyilkosát kötél általi halálra ítélték. Stebljanszki, ez volt a neve a delikvensnek, mindig remélte, hogy kegyelmet kap és lázas izgalomban várta a kegyelem megérkezését. Ebben az izgalomban elhatározta, hogy a börtönt felgyújtja. Leöntötte a padlót petroleummal és meggyújtotta. Mikor a katonák a tüzet eloltották, a rab egy vasdarabbal fejbe vágta az egyik katonát. Végre megérkezett a határozat, hogy a kivégzést végre kell hajtani. Abban a pillanatban, amikor Stebljanszkinak a határozatot kihirdették, hirtelen megnyugodott. A szomorú exekucióra az előkészületek megle-

hetősen soká tartottak. De az előkészület alatt csodálatos hidegvérrel tanusított a delikvens. A legteljesebb nyugalommal lépett a bitó elé; megnézte a kötelet, azután így szólt a hóhérhoz:

— Kérem, igazítsák meg a kötelet; én várok addig.

A kötél tényleg rövidnek bizonyult és csakhamar meghosszabbították. Azután újra megszólalt:

— Hogyan adhattad magadat arra a méstársra, hogy egy embert kivégezz? — kérdezte a hóhér.

— Kolléga — válaszolt ez — ha én nem tenném, vállalkozna egy rabtársad a dologra.

— Miért volnék én kollégád? — füzte tovább a beszélgetést a delikvens — csak akkor nevezhetnél annak, ha egy tucat embert megöltél volna már.

Azután cigarettát kért és rágyújtott s elbucszott a katonáktól. Végre még egyszer figyelemmel megvizsgálta a kötelet, azután nyugodtan a hurokba dugta a fejét és intett a hóhérnak, hogy itt az ideje és végezzen vele. A halál öt perc múltán következett be.

— **Minden nőnek tudnia kell,** hogy a párisi és bécsi kiállításon arany éremmel kitüntetett Balassa-féle valódi angol Ugorkatej azonnal eltüntet szepelőt, májfoltot és mindennemű tisztatlanságot az arcról és annak gyönyörű üdöségét, flatalságot kölcsönöz, kár tehát várni, mindenki vegye meg még ma. Ara 2 korona, hozzá való ugorka szappan 1 kor., 8 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1.20 és 2 kor. Kapható Balassa Kornél gyógyszerüzletében Temesvár, Aradon Vojtek és Weisz uraknál, Krausz Elemér és tarsi drogueria iktében, Földes Kelemen gyógyszerüzletében, Tábor Gyula gyógyszerüzletében Pécska-
ut 18. sz., ahonnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tessék Balassa féle ugorkatejet kérni.

— **Weinberger Ferenc** aradi közismert szolid ékszerész a Központi szálló épületben, ajánlja jóhírű szolid üzlelt a n. é. közönség b. figyelmébe, dusrakárt tart finom ékszer ezüst tisztárgyakban, ét-
eszközökben, és finom zseborákban; *saját szakse-
riően vezetett ékszerműhelyében javítások* kitűnően, gyorsan és olcsón készíttetnek. (Telefon 439.)

— **Mivel ma 10 órakor zárják az összes üz-
leteket,** figyelmeztetjük a tisztelt közönséget, hogy bevásárlásait lehetőleg korán megtenni sziveskedjék, mivel a rendelkezésre álló rövid idő miatt, az üzletekben előreíráthatólag igen nagy tolongás fog mutatkozni. Ebből a szempontból egyáltalán kívánatosnak mutatkozik, hogy összes bevásárlásainkat időkiméles okáért lehetőleg egy helyen tehessük meg, mely cél-
nak Porter Vilmos Nagy Árúháza a Szabadság-
téren, kitűnően megfelel, mivel ott minden el-
gondolható cikk pompás választékban kapható.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fog-
szépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Minorita palota. — Telefon 265. szám) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyom-
dánkát, valamint az Aradi Közlöny kiadói hivatalát ér-
deklő megbízásokat.

— **x — Kéz és lábizzadás ellen** kitűnő a *Kos-
suth* gyógyszerész *izzadás elleni kenőcse*, 1 tégely
ára 1 korona. Kapható Kossuth Pál gyógyszerésznél
Arad, Boros Béni-tér 15. (Dengi ház). Gyógyszer-
szeknek: — Vojtek és Weisz, Krausz Elemér és tár-
sai urak drogueriájában.

— **x — Orvendetes dolog,** hogy a közönség fel-
világosodtsága mellett csak jó árú érvén esülhet.
Erre támaszkodva, mint tősgyökeres magyar gyáros
ajánlom a legújabb módszer szerint, modern beren-
dezésű gyáramban készült kitűnő pármal ibolya-szap-
panomat, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd,
kedves illatával bír, a bőrt finomítja és üdíti. Rend-
kívül szelíd hatásánál fogva a legérzékenyebb arc-
bőrök is nagy sikerrel használják. *Minden külföldi
szappant háttérbe szorít.* 1 drb. 80 fillér, 3 drb.
2 korona 20 fillér. Készítője: Szabó Béla gyógyszer-
ész, pipere szappangyáros Miskolcon. Raktár *Vojtek
és Weisz* drogueria és partium-nemű nagykereskedésében
Aradon.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A házassági ígélet A budapesti büntető
törvényszék ez év február havában két havi
fogházra ítélte csalás vétségéért *Karcsag Jen*
vasuti hivatalnokot, aki Nagy Zsuzsanna szá

káncsától házassági ígérekkel 920 koronát csal ki. Az ítélet ellen az ügyész súlyosbírást, a védő és vádlott pedig felmentésért felebbesztek. Ma tárgyalta ezt az ügyet a kir. ítéletábrá III. büntető tanácsa s dr. Zittler fő-ügyési helyettes vád és dr. Sente Lajos védelme után a törvényszék ítéletét megsemmisítve, a vádlottat *felmentette*.

§ Csalárd bukás. *Spiegel* Gotthard Budapestben rófi és divatárú kereskedést nyitott 1897. év augusztus 18-án s három évi fennállás után: 1900. évi május 25-én csődbe került 36158 korona tartozással, amelyvel szemben vagyona 20,400 korona volt. A vagyonhiány kiderítésére megindított vizsgálat során kint, hogy hamis könyveléssel 4000 koronát vont el hitelezői elől és egyes hitelezőit 17000 korona erejéig kedvezményben részesítette, továbbá, hogy a midőn már fizetéképtelen volt 21525 korona 26 fillér új adósságot csinált és mert mérlege és ledára sem volt, csalárd bukás bűntette miatt került vád alá. Ma ült felette törvényt a budapesti büntető törvényszék *Szepessy* bíró elnöklété alatt s *Molnár* dr. alügyész vád és *Keszits* Antal dr. védelme után *Spiegel* Gotthardot csalárd bukás vétségéért *7 napi fogházra* ítélte. Az ítélet jogerős.

Dráma a kórházban.

(A szerelmes paciense.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 27.

Gyakori eset és mégis új marad. A kórházban egy fiatal asszony súlyos betegen fekszik, orvosa önfeláldozóan ápolja, megmenti az életnek és az asszony csupa hálából beleszeret. Beleszeret halálosan és amikor elháríthatatlan akadályok merülnek fel, kivégzi kedvesét és önmagát.

A zürichi közkórházba egy kocsi által elgázolt és súlyosan sérült nőt hoztak be két hónappal ezelőtt. Az asszony, *Bárrhel* Hedvig, egy zürichi gazdag kereskedőnek fiatal és szép felesége. Az utcán kerékpározott, amikor egy kocsi elütötte és elgázolta. Súlyos bordatörést szenvedett.

Sebesülése olyan volt, hogy okvetlenül belehalt volna, ha nem részesült volna gyors ápolásban.

A gyors ápolás, s miben *Thürkl* Gyula dr. kórházi orvos részesítette, megmentette.

Az orvos éjjel-nappal a sebesült nő mellett volt és vigyázott minden mozdulatára, hogy törött bordái ne okozzanak komplikációt.

Mikor az asszony felgyógyult, nyakába borult az orvosnak és szerelmet vallott neki.

— Asszonyom — szót a meglepett orvos — hiszen önnek férje van!

— Elváltak tőle!

— De... hebegte az erre nem számító orvos — én meg *nő ember* vagyok.

Ez lejutó válasz volt a szerelmes asszonynak. Távozott a kórházból, de két nap múlva felkereste az orvost a kórházban.

— Eljöttem magához — szót — mert nem tudok ön nélkül élni. Legyünk egymásé!

— Asszonyom — szót a megijedt orvos — mérsékelje magát. Nem lehet; szeretem a feleségemet és önnek meg férje van. Mit szólna hozzá a világ!

— Nem törődöm a világgal! — volt a szenvedélyes válasz.

Sokáig kérlete az asszony az orvost és a mikor látta, hogy hiába való minden, akkor hitetlen forgópisztolyt rántott elő és *lelőtte az orvost*. A lövés halálos volt.

Még mielőtt megakadályozhatták volna, *ön-magát lőtte agyon*.

Thürkl három hónapja volt nő, az asszony pedig két esztendő óta és férje a város legszebb és legműveltebb férfijainak egyike.

A zenede záróvizsgái.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 27.

Az „Aradi zenekedvelők egyesülete“ által fenntartott városi zenedében ma fejeződtek be az évi záróvizsgálatok.

Az intézet az idén is sikerrel zárta be esztendőjét, bizonyosságul annak, hogy ennél az intézetnél a zenei nevelés jó alapokon nyugszik. A három napig tartó vizsgálatokon jelen volt a zenekedvelők egyesületének tisztikara és választmánya is, mely az elért eredmények felett az intézet igazgatója előtt legnagyobb elismerését fejezte ki. Különösen fejtűnt, hogy a növendékek az elméleti oktatás terén is a legjobb eredményt mutatták fel.

A növendékek az idén többen voltak, mint az elmúlt évben s dacára a megszaporodott munkának a tanerők fokozottabb buzgalommal teljesítették izlésnemesítő feladatukat.

Készültségre, ügyességre és tehetségre nézve kitűntek *Fischer Ernő* (zongora), *Freiberg Margit* (zongora), *Priegl Margit* (zongora), *Kühnel Nándor* (fuvola), *Schuch János* (hegedű), *Rádai János* (hegedű), *Zimmermann Gizi* (zongora), *Kondor András* (zongora), *Zechmeister Sándor* (zongora), *Havancsák András* (zongora), *Weisz Juliska* (zongora), *Csáki Pál* (zongora), *Kömvés Margit* (zongora), *Török Aranka* (ének), *Schannen Margit* (zongora), *Gock Kriszta* (ének), *Molitorisz Böske* (ének), *Szentiványi Stefi* (hegedű), *Zalai Sándor* (cimbalom), *Telmányi Márta* (zongora), stben. Különösebben kell megemlékezni két nővér, *Muskát Emma* és *Lujza* sikeréről, akik zongorán meglepő zenetudásról és rendkívüli gyakorlottságról tettek tanúságot.

Az intézetben, melynek *Krispin József* az igazgatója érdekes zeneműkiállítás is volt. *Purcsi János* zenetanár saját szerzeményű darabjai voltak ott közszemlére téve. *Purcsi* egyébiránt sokoldalú tevékenységet folytat, nemcsak a zeneelméletet tanulja, hanem tanít cimbalmozni, zongorázni, hegedülni, és fuvolázni.

Erdekes, hogy a betanított zenedarabok 70 százaléka klaszikus, míg 30 százaléka magyar.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Külvárosi emberek panasza.

Aradon, úgy látszik, a szegény emberek dolgával keveset törődnek. A belváros rendezésére minduntalan nagy összegeket szavaz meg a közgyűlés, míg a külvárosokban szomorú és Aradhoz nem méltó állapotok vannak.

Nem akarunk kiterjeszkedni, nem is érzünk tehetséget és jogot ahhoz, hogy a bajokat fel- említsük, s csak azt hozzuk fel, ami bennünket, kik a *vágóhid-utcában* laknak, közelről érdekel.

Hogy a szépség szempontjából tegyünk kifogást, az mi hozzánk mérten nagyon is luxus volna, s csak arra szorítkozunk, hogy az egészségünket védjük meg.

Tűrhetlenné vált itt az a helyzet, melyet a *személtörökés* idézett elő. Az élővíz csatorna partjára hordják azt a szemetet, melyet az utcákon összesepernek, s itt nagy dombokban büzik a napon. Télen még csak elviselhető ez, de a nyári melegben a levegő annyira meg van rontva, a közvetlen közelünkben elterülő személtelaplól, hogy az egész környék egészségét veszélyezteti.

Ez még csak egy része panaszunknak. A másik baj a *vizek rossz lefolyása*, mely miatt állandóan poshadt víz áll a házak előtti árokban. Ha nagyobb esőzés támad, az árkot, megdagasztja a víz, mert az élővíz csatornával összekötő beton csatorna teljesen eldugul, s a víz nem talál lefolyást. Arra ter-

* Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

mészetesen gondolni sem merünk, hogy rendez csatornázásunk legyen, de azt a szerény kérelmet megteesszük, hogy a víz levezetéséről egy kis jóakarattal gondoskodjanak.

Csekély dolog, amit kérünk, de reánk nézve nagyon fontos, hogy ennek eleget tegyen az illetékes hatóság.

A vágóhid-utcai lakósek.

NAPIREND.

Június 28. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Leo pápa. — Protestáns naptár: Leo pápa. — Görög-keleti naptár (Június 15.): Amosz próféta. — A nap két óra 50 perckor, nyugszik 7 óra 44 perckor.

Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-museum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Melegebb, sok helyütt csapadék.

Június 28. Az aradi atletikai-klub versenye délután 4 órakor. — Az arad-hegyvidéki turista-egyesület közgyűlése délelőtt 11 órakor (Aradi és csanádi egyesült vasutak gyűlésterme.) — Az aradi csizmakészítő iparosok ipartársulatának jubileuma (Európa-kávéház.) — Az aradi tornaegyesület kirándulása Brassóba. — A borosjenői önkéntes tűzoltó-egyesület zászlószentelése.

Június 29. Az izraelita hitközség alakuló ülése.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Hetivásár Mácsán.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy az Arad vármegye területéhez tartozó *Mácsa* községben minden szerdán állatfelhajtással egybekötött hetivásár tartassék.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 27.

Déltőzsde. Buzakinát mérsékelte, a vételkedv korlátolt. Kedvező irányzat mellett 20,000 métermázsa került forgalomba, szilárdan tartott áron. Egyéb zabonanemek változatlanok. Időjárás szép.

Heti behozatal 114,000 métermázsa.

Esti tőzsde. Berlin $\frac{1}{4}$, Páris 10 olcsóbb.

Zárás 12 órakor:

Buza októberre	7.41—7.42
Rozs októberre	6.21—6.23
Zab októberre	5.42—5.43
Tengeri júliusra	6.24—6.25
Tengeri augusztusra	6.29—6.30
Tengeri 1904. májusra	5.29—5.30
Repcse augusztusra	11.85—11.95

Zárás 5 órakor:

Buza októberre	7.39—7.40
Rozs októberre	6.19—6.20
Zab októberre	5.41—5.42
Tengeri júliusra	6.24—6.25
Tengeri augusztusra	6.28—6.29
Tengeri 1904. májusra	5.28—5.29
Repcse augusztusra	

Hivatalos árfolyamok

A budapesti áru- és értéktőzsde.

Budapest, június 27.

Magyar aranyjárdék 4%	120.50
Magyar koronajárdék 4%	99.40
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	91.—
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	98.50
Magyar italmegváltási kötvény	—
Korvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	99.25
Magyar nyeresénysorsjegyek kölcson	198.—
Visszaszállítási és szegedi kölcson	156.—
Csitrák papírjárdék	100.—
Csitrák járdék ezüst	99.80
Csitrák járdék arany	120.75
Koronajárdék	100.75
800-iki államsorsjegyek	153.—
Csitrák-magyar bankrézvénny	1630.—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Politikus. Fejérváry Géza a hetedik honvédelmi miniszter volt az alkotmány helyreállta óta. Elődei voltak *Andrássy Gyula* gróf, *Lónyay Menyhért*, *Szlávy József*, *Szende Béla*, *Orczy Béla* br. és ifj. *Ráday Gedeon*. Egyik sem volt katona.

Előfizető. Arad. Más lapok ügyeibe nem avatkozunk. Tessék rektifikáció végett az illető lapnál eljárni.

K. J. Csaba. Centrumpárti volt 106, most 99 lett; szociáldemokrata volt 58 most 83 lett.

Szeszüzlet.

— Junius 27. —

Mai jegyzéseink: Késsárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szécsényi malék 12:30—13— korona mmásánként

CSARNOK.

Az Élet kertje.

Írta: Domokos László. (4)

(Vége.)

III.

Egyszer megint sétálni mentek, szelid, ragyogó délután. Egyszerű fehér szalma kalap volt a leány fején, alóla kiszabadult néhány rakoncátlan hajszál és kacérul simogatva arcát az enyhe tavaszi szellőben. Csak ketten voltak mindössze és egy hosszú jegenyesor árnyában haladtak, lassan, merengve.

— Erre szokott maga haza járni? — kérdezte Ellis.

— Igen. Itt végig a fák mellett, és át azon az erdőn.

— Mi van azon túl?

— Az én biradalmam. Egy nagy, nagy kert és benne a házam, csak amolyan szegényes viskó, — egyéb semmi. Hanem a kertet nagyon szeretem. Majd egyszer megmutatom, ha akarja.

— Jó. Akkor ad majd belőle szép rózsákat, ugy-e? Nagyon szeretem a Maréchal Nilt. Ez csodaszép.

— Rózsát? Azt nem adhatok. Olyan volna a többik mellett, mint Ninon de Lenclos a paraszt tánchelyen, selyempellőben és rokokó viseletben, beporozott hajjal. Az én kertemben magától nő fü, fa, virág...

— Jaj, de kedves lehet! Aztán mondja: mit csinál maga ott benn, egyedül?

A leány egy pecre megállott, mert megint számében lebbent néhány ezüstös hajszál. Imre gyöngéde visszasímitotta az engedetlen szálakat és kezük találkozott. Mindketten remegtek az érintésre és hálásan, becsületesen néztek össze ezért a csöppnyi tiszta örömről.

— Elmondom magának, Elluska. A birtokomat fal keríti, magas, régi áthághatatlan kőfalom. Valami embergyűlölő, vad mágnás építhette, körülövezvén vele néhány holdnyi fás területet. Olyan az egész, mintegy vár. A lakóházon keresztül lehet bejutni, annak a két végéhez van ragasztva a rengeteg kőrákás. Mikor ezen a büvös gyűrűn át bejutott a kis paradicsomba, csodálatosképen kiterjednek a határai és a végtelenség szorul beléje észrevétel nélkül. Olyankor azt hiszem: új ember vagyok

egészen. Hiszen képzelheti: kívül marad az egész világ; odabenn nincs törvény, előítélet, szokás és egyéb idegen hatalom, mely lenyűgözné szabad röptében a lelkemet... Vétkezni kijövök mindig, megtisztulni a ragyogásban és gyönyörködni az életben visszatérek megint...

Most már megértették egymást egészen és lelkük különösképpen vonzódott egymáshoz. Illetlenségében hófehér őszinteségük lobogó vágygall vontatott őket mind összefelé és összefelé, mint mikor két galamb találkozik a verőfényben és repeső szárnyaik csattogva, vigan, szerelmesen borulnak össze. Eszre sem vették, mikor a Beczék ősi kuriája elé érkeztek. Valami bágyasztó, szivre nehezéző édes hangulat ragyogta be a levegőt: az egyszerűség szelid varázsa és az igazsághoz való közeledés legyőzhetetlen bája. Egyiküknek sem jutott eszébe, hogy amit cselekszenek, az bűn... Csak haladtak előre szótlanul, gyönyörbe vesztve. Át a kis udvaron, az oszlopos tornácra, keresztül a nagy házon és amint fölértek előtűnik az utolsó ajtó, azon túl ott terül el titokzatosan, megdöbbentő vadságával és életerejével buján tenyésző, nagy, végtelen csodavilág: a kert...

Egy ősvadon a ciklopsok korából. Ut nem vezetett benne sehol. Egy szelid tisztás nyitotta meg a kertet, melyen békalencsék tengere tarkította a bozótos füvet. Odább néhány szomorufűz hajlott a földre. Csupa finom hajlás amint egyes vonalba fut és a hosszú, keskenyvelvű levelek között erőtellenül hull vissza a földre, mint az égből visszavert títán, — a legdélkeletesebb szomorúság, amely valaha alakot öltött napsugaras tájon. Jobbra susogó levelű hársak olvadtak egybe a távoli ligetek sötét zöldjével; távolabb sudár jegenyék merészen feltörő lemezeje zizegett a mindinkább szinesedő alkonyulatban.

Ennek a bűbajos biradalomnak a kapujánál, egy mohos, kitöredezett szélű kőlépcsőn állott a két jövevény: fiú és leány. Gyökereket vert a lábuk és sohasem érzett káprázat borult a látó szemükre. Kezeik érintkeztek és ujjuk összekapózkodtak. Forró vérfolyam keringett a testükben, amely ujjakon átszármazott az előbb még idegen szivbe, onnan tért vissza új melegséggel, zuhogva, szilaján.

A fiú lelépett a fűre és vezette a másikat.

— Jöjj, jöjj, az élet kertje ez! Szeretném, ha felszabadulna most a nyelvem, a gondolat könnyűsége elragadná a beszédem, hogy átérzed mindazt, amit én érzek... Nézd: a gyönyörűségnek milyen beláthatatlan mennyisége kínálkozik nekünk! A nap most megy le az óceánba és szélét már hullámok csapkodják bizonynyal... Ne higgy a tudósoknak, akik azt mondják, hogy mi fordulunk el tőle. Csak néz és azt higgyed, amit látsz. Onnan tőle, ahol haldoklik és erőtlennül, kétségbeesve, de mégis

szeliden osztja lángoló sugarait, egészen a felhők leginnenső széléig a világegyetem minden alkotó színe szét van szórva, a skarláttól az utramaringig... Látod, ugy-e?... A szem gyarló kis tükrök és nem bontja szét mindjárt a színeket, ha a lélek át nem száll rajta... ebben a sejtelmes, tiszta ragyogásban pedig itt reszket, vibrál fölöttünk a lenge párázat, amint reá borul a fákra és egybeolvasztja a virágok illatát. A lombzatok körvonalaival élednek a kigyuló háttérben, csupa szeszély és vad erő lüktet a távolságokban, melyeknek határai összehúzódnak és megtermékenyítik lobogó agyukat... Így fejez, omlik össze a világ előttünk, mert a megismerés az általánoson kezdődik és azután közeledik a parányok felé... Nézd: mennyi élet, báj, pompa van a fűtűs akácvirágon! Csupa ritmus a fű mozgása is, langy lehellet simogatja végig a keskeny szálakat és a pettyes katica bogár sulyától is összederoskad némelyik... Látod? Ugy-e, te is érzed ezt mind, mind?

A leány két kézzel fogozott a másikba és fölragyogott a szeme.

— Érzem...

— Nézz hát most rám, szeliden, ugy, ahogyan csak te tudsz. Mert mikor betelt a gyönyörűségünk a valóságban, visszatérünk önmagunkért és csak akkor nyílik meg a végtelenség igazán... Ne vondd el a kezéd. Csodálatos szépség és erő van abban, hogy fiatalok vagyunk... Össze néz a szemünk és elfutja a könny, mert nem bírja ki egyszerre a ragyogást. Látom a hajadat, ezt a puha, meleg fényű szövetet, melynek szála szeliden simulnak össze a válladon. Arcod rozszaszínű és fehér bőrén szinte átlátszó; érzem a parány sejtetek reszketését, amint egy-egy érzést rejteget mind az én számomra... Szép vagy és fiatal, én erős és büszke, hogy így nézhetlek. Ami vagyok, véremnek minden hulláma, gondolatomban legparányibb töredéke a tied, tied... Meg kell ezt mondanom, mert amit érzek, az csupa szépség, erő, gyönyörűség és bűn nincs most az én gondolatomban... Mondd, kiáltd szét te is hangosan az erdőnek, amit érzel, mert abban van a te lelked, tisztaságod, szépséged... Mondd...

Es a leány hangosan, de reszkető hangon mondta:

— Szeretlek...

A hamvaszárnyu, barna fellegek eltakarték az utolsó sugarat és sűrű feketeség borult a tájra. Bénító csönd ölelte sorba a sutogó lombokat, melyek álomba merültek a langyos éjszaka csókjától. A szomorufűzek alatt álló két rajongó lélek pedig megindult és kéz a kézbe, szót nélkül, lassan haladt be a csodálatosan rejtelmes, végtelenségében magába ölelő erdő ismeretlen világába, ahonnan nincs többé visszatérés, mind beljebb, beljebb...

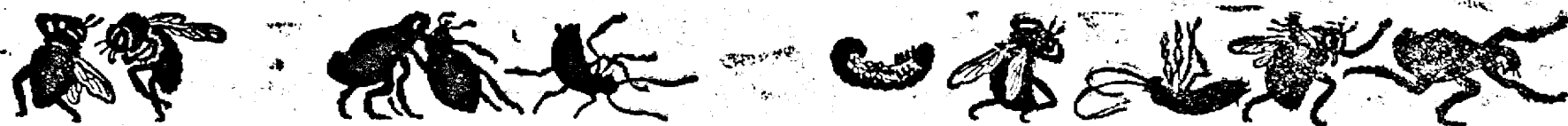
Zacherlin

nagszerű rovarirtó szer.

Csakis üvegben tessék venni!

Kapható a következő üzleteknél Aradon:

Altmann Ede	Berger Izidor	Dürr Kocsárd	Fejér Gyula	Lócs E. és Társa	Popp Sándor	Schlesinger Béla	Vojtek és Weisz
Antmann Lajos	Braun N. A.	Duzsek Kerencz	Guttman Samu	Meer Mór és Fia	Preisach Vilmos	Schwarz M.	Weisz Dávid
Baumann B.	Daimel Lajos	Elos Armin	Karátsonyi Antal	Nagy Farkas	Prolich István	Schwarz János	Ij. Weisz Mór
Belgrader K. és Tra	Dürr Gusztáv	Färber L. és Testvére	Lázár Gyula	Pollak József	Rothstein Mór	Steinitzer N.	
Új-Arad: Bisele Imre, Theiss Miklós, Zimmer Mátyas.	Buttyán: Klein Márton.	Kis-Jenő: Messer Leopold.	Mária-Radna: Tones Fernecz.	Pankota: Borna Lajos, Buffek Kálmán, Lengyel Sándor, Pavlovics Constantín.	Soborsán: Róth Mór, Ij. Róth Bernát.	Uj-Sat-Anna: Henny Károly.	
Báttonya: Fischer Izák, Geller Ferencz, Maurer Gyula.	Osernő: Holländer Sámuel és Fia.	Mezőhegyes: Auspitz Lajos, Schönberg Jakab.	Magy.-Pécska: Simberger Sándor, Turszky Nándor.	Radna-Lippa: Eisele Mátyas, Reisenberger Miklós, Schwarz Ferencz.	Világos: Kreittler Vilmos, Weber János.	1013	
Boros-Jenő: Blau Dávid, Strausz Ignác.	Gurahoncs: Schwarz Sámuel, Weisberger Sámuel utóda.						

Könyvek félig ingyen!

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy **8000 kötet** antikvár könyvet, 4 csoportba osztva **20, 40, 60 fillérvél és koronájával** árusítok. Ajánlom minden könyvbárátnak, hogy e ritka alkalmat jó könyvek meglepő olcsó áron való beszerzésére el ne mulasztja.

Vizsgai jutalom-könyvek óriási raktára, bámulatos olcsó áron!

Francia és angol nyelvű egész könyvtárak is mint igen kedvező alkalmi vételek kaphatók. Hangjegyek antiquarica, igen jutányosan nagy választékban.

Minden zenemű-ujdonság raktáron. Irodai szükségleti cikkek legnagyobb raktára. Meglepő olcsó áruk. **Posner-féle üzleti könyvek** teljes bizományi lerakata.

Festőminták nagy készlete; ugy eladásra, mint igen mérsékelt kölcsöndij mellett való kölcsönzésre. Aquarel és olajfestékek, festővaszon és egyéb festészeti kellékek a legfinomabb minőségben. Gyönyörű képek. Olajfestmények, új és régi rézmetszetek kerettel vagy a nélkül.

30,000 kötetes

zenemű-kölcsöntár,

melyben minden zenemű-ujdonság kapható. Havi kölcsöndij 2 korona vagy hangjegyenként 20 fillér. 247 oldalas **zenemű-kölcsöntári jegyzék** 40 fillér. Vidékre is pontos kiszállítás.

60,000 kötetes

kölcsönkönyvtár,

a melyet a **nyaraló és fürdőző közönség** szíves figyelmébe ajánlok s a melyben minden ujdonság **megjelenés után azonnal kivethető.** Kölcsöndij havi 2 korona, vagy kötetenként 8 fillér.

A könyvek ujak és tiszták.

Magyar, német, francia és angol irodalom.

Kiváló tisztelettel:

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papír-kereskedése, anti-quariuma, könyv- és zenemű kölcsöntára

Aradon, **Andrássy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)**

Várossal és megyével telefon: 385.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Junius 27. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban 110—2 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 120—1 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 120—1 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 120—1 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli súlyban 118—9 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 116—8 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 112—4 fillérig.

Szállítás. Junius 24. napján volt készlet 46,509 darab, Junius 25. napján főlhajtott 663 darab, Junius 25. napján elszállított 769 darab, Junius 26. napján maradt készlet 46,403 darab. Üzlet: Változatlan.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi május hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Gyorsvonat délután	4.21	Személyvonat d. u.	3.32
Személysz. tv. d. u.	4.45	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsztről reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Gyorsvonat reggel	8.09
Soborsztrig délután	2.04	Személyvonat d. e.	10.50
Személyvonat d. u.	4.07	Radnáról délután	2.36
Radnára délután	6.35	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.18	Radnáról vas. és ün. e.	8.13
		Személyvonat este	9.05
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.35
Vegyesvonat reggel	7.10	Vegyesvonat este	7.06
Személyvonat d. u.	4.11	Személyvonat este	10.33
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.08
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. dn.	4.30	Személyvonat este	6.56

Motormenetek

Arad—Szabadságtér és Battonya között.

Battonya felé reggel	8.—	Battonya felől reggel	6.02
Battonya felé d. u.	12.26	Battonya felől d. u.	12.04
Battonya felé este	7.11	Battonya felől d. u.	4.05

GERMANDRÉE

Porhanyós állapotban és tablettákban Francia szabadalom. A szépség titka, ideális illattal feltétlenül tartós, egészséges és diszkrét. A Germandrée az arcbőrnek egészséges és üde szint ad. 1900. évi Párisi Világkiállítás: **ARANYÉREM.** MIGNOT BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS. 1230 Vigyázat a bevásárlásánál.

Nyári színház.

Vasárnap, 1903. évi június hó 28-án:

Délután 3¼ órakor, fél árral:

A kis Kohn és a nagy Kohn.

Eredeti énekes bohózat 3 felvonásban. Irta: Ifj. Polgár Károly. Zenéjét szerző: Serly Lajos.

SZEMÉLYEK:

Konkoly	Németh J.	K hn Izsák	Sarkadi A.
Margit, leánya	Szilassy J.	Kohn Abr.	Füredi J.
Fehér Pista	Könyves J.	Krumpli Abr.	Győre Alajos.
Mancika	Pajor Agnes.	Gerliczfalvi	Gőz Aranka.
Nyájas Kristóf	Mariházi M.	Balladavári	Somlai A.
Terka	Karácsonyi.	Rücskös Jani	Pápai József.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Este 7¼ órakor, rendes árral:

A mikádó.

Bohózatos japán nagy operette 3 felvonásban. Irta: W. S. Gilbert. Angolból fordította: Rákosi Jenő. Zenéjét szerző: Sullivan Arthur.

SZEMÉLYEK:

A mikádó	Sarkadi A.	Jum-Jum	Rózsa Lili.
Nankipoo, fia	Szabó József.	Pitti-Sing	Répásy G.
Koko lord	Németh J.	Peep-Boo	Szilassy J.
Pooh-Bah	Füredi J.	Katischa	Karácsonyi.
Pisch-Tusch	Győre Alajos.	Történethely: Japán.	

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Alulírott a t. c. közönség becses tudomására hozom, hogy

Csiky Gergely-utca 23. sz.

alatt levő

szobrászati műtermet

Wagner Károly

név alatt tovább vezetem.

A tisztelt közönség szíves pártfogását kérve maradok

tisztelettel

özv. Wagner Károlyné.

PÖSTYÉN:

Kénes iszapfürdők. Budapesttől 4 óra.

Köszvény-, csusz-, ischias-, exsudatok-**ra**

orvosiilag első helyen ajánlva.

Tessék prospektust kérni. Fürdőigazgatóság.

Iszap főlerakat házi kúrákhoz Aradon:

Földes Kelemen gyógyszer-tárában, Deák Ferenc-utca 11—12.

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

Gyógyhely: Budapest, (Budán.)

Idény április 15-től — október 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos: **Dr. POLGÁR EMIL.**

Egészséges fekvés. Jutányos lakások. Jó vendéglő

Villamos-vasuti összeköttetés a fővárossal. 2678

1903. évi első kiadású gyógyszer-tárakhoz és kúrákhoz

BERGER-féle

gyógy-, egészségi-szappanok

G. Hall & Comp. gyártók. Tropicana-Isz. Aranyérem Páris 1900.

Berger-féle 40 szaz. kátrányszappan, } borküldetésre és borbajok ellen.

Berger-féle kénes kátrányszappan

Berger-féle glicerin kátrányszappan, } a bőr minden tisztán tartása elengedhetetlenül szükséges.

Berger-féle panama kátrányszappan

Igen kedveltek a következő szappanok: **Borostyén-szappan,** **borostyén-szappan,** **carbolszappan,** **napféltől nem égő szappanok,** **alkohol-kátrányszappan,** **kátrányszappan,** **hőkelet-szappan,** **hőkelet- és kő-homokszappan,** **szappanok,** **petróleum-szappan,** **vörös arc és viszketés ellen. Tannin-szappan,** **Berger-féle fogszárazó szappanok,** **1. száma rendes fogak, 2. száma dohányzóknak, kitűnő fogtisztító szerek.**

Aranyérem Bergrer-féle szappanok G. Hall & Comp. gyártók, 59 év óta bevezetve, valódi minőségűek és minden védjegyet és a cég jelét nyomással a címbe viselik.

Magyarországi főraktár: Török József gyógyszer-tár Budapest, Király-utca. Kiosztóház: 8310. sz. kénes gyógyszer-tárban.

Raktár Aradon: Gutori Földes Kelemen és Rozonyay Mátyas gyógyszerész uraknál, és kapható az összes hazai gyógyszer-tárakban. 811

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120.

(saját házában.)

Aranyérmekkel kitüntetve.

2601

Főraktár: **STEINITZER N., ARAD.**

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E viharmentes homlokzatfestéket, melyek mészből oldhatók, száraz állapotban, poralakban és 46 különböző mintában kilonkint 16 krtól felfelé szállítanak és a mi a festék szintisztaságát és tartósságát illeti, azonos az olajfestékekkel.

200 korona jutalék utánzások kimutatásáért.

Mintakártya, ugyszintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve.

Az „Első magyar általános biztosító társaság“-nál 12.000 koronára biztosított, de ennél is többet ért épületeim leégvén, azokért csakis 2166 koronát kaptam tüzkártérítésül. — Ugyanezen pompás társaságnál életbiztosításom is van: mit remélhetnek utódaim?
Arad, 1903. február hó 15.

Paulik Pál.

Borbás Lajos,

szobafestő és mázó,

Arad, Weitzer János (volt Templom-utca 12.)

Ajánlja magát a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség figyelmébe mindennemű szobafestő és mázó munkák elkészítésére, u. m.: ereszét és fényezést a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig jutányos árak mellett.

Szolid, pontos és lelkiismeretes munkák előállításáról a t. háztulajdonos és lakásbérlők biztosságtalnak. 358

Ajánlunk ipar és háztartási célokra rostált darabos 111

bükk faszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér;
bérmentve, házhoz szállítva,
kétszer mosott, valódi porosz

kovács - kőszenet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;
elsőrendű szagtalan

fűtő kőszenet

100 kiló 3 korona 40 fillér;
ugyszinte darabos

légszesz pirszenet (koks,)

100 kiló 4 korona 20 fillér.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett fél napi időt kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

800.000

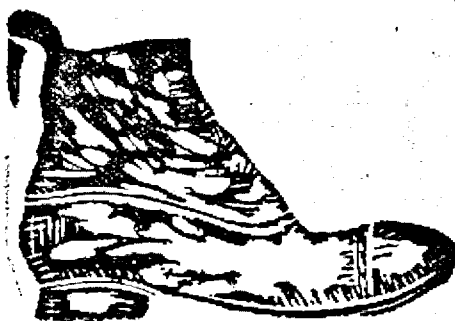
koronát

meghalad az az összeg, mit Arad évente idegen készítésű cipőért osztráknak, csehnek, morvának elfizet

és mit kap

? **≡** azért a **≡** ?
pénzért?

Tessék megnézni.

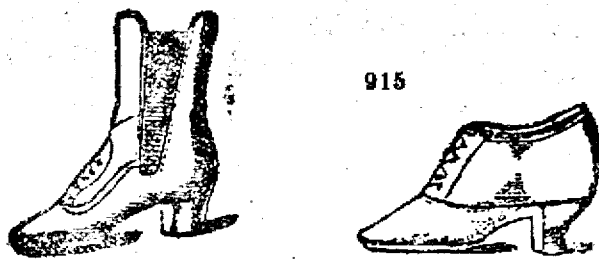

Ilyen lesz, ha egyszer megázott, a bolti cipő, más szóval a bécsi rongy.

És a magyar cipész tengődik, munka nélkül. Esmélj magyar társadalom! Ha cipőt vásárolsz, gondoldj magyar véreidre, kiknek, mert nincs munkájuk, nincs kenyérük sem.

Ha cipő kell, rendeljen magyar iparosnál!

A magyar cipésznél ilyen cipőt kaphat!

Ha pedig kész cipőt szokott vásárolni, vásároljon az

ARADI CZIPESZEK TERMELŐ SZÖVETKEZETENEL,

Templom-utca, (Minorita-palota.)

Fiók-üzlet: Boros Béni-tér (Dengl-ház.)

Üzlethelyiségünket augusztus 1-től Andrássy-tér 22. (Hajós gyógyszer-tár mellé) helyezzük át.

Óvás! Mint minden jónak megvan a maga utánzata, úgy újabb időben iparkodnak nem szolid verseny-társak a régi kitűnő Rohitsi ásványvíz forrásoknak (Stájerország tulajdona) rossz híret adni. Ezen okból tisztelettel tudatjuk, hogy csakis a „Templom-forrás“ és a „Styria forrás“ fogadhatók el mint rohitsi savanyúvizek. Ezért kérjük az üvegek címkejére ügyelni, mert csakis azok a valódiak, amelyek a forrás leírás mellett még Stájerország címere is rajta van, nemkülömben a dugókba bele van égetve: St. landsch. Rohitscr. 2575

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKOZLO ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Dél előtt 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszhelyes küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Vidéki városba, fűszer és csomaga üzlet részére a kirakatrendezésben jártas, szakképzett segédet. Ajánlatok fényképpel.

Aradi fűszer- és csomaga üzlet részére könyvvezetőt, irodai gyakorlatokat, aradi iroda részére kezdő fizetéssel.

Vidéki kisebb városba a magyar- és román nyelvben jártas, izr. rőfős-kereskedősegédet, aki a paraszt-árak eladásában jártassággal bír.

Aradi kisebb fűszerkereskedés részére, helyben lakó fiatal segédet, kezdő fizetéssel.

Vidéki rőfős- és fűszer-kereskedés részére a román nyelvben jártas segédet.

Vidéki rőfős-áru üzletbe ügyes segédet, ki hosszabb ideig volt vidéken alkalmazva.

Ajánlunk:

Az egyszerű könyvvezetésben és a levelezésben teljesen jártas, szépirású könyvelőt, aki ily minőségben helybeli nagykereskedésben alkalmazva volt.

Kereskedelmi akadémiái érettségét tett, kalligráfus írásu, a magyar- és német nyelvben, továbbá a magyar gyorsírásban jártas fiatal embert, irodai gyakorlatokul.

Egyetemi kvalifikációval bíró int. egyént megamittkár, gyári, vagy uradalmi pénztárosnak, vagy valamely vállalat gondnokául, ki ily állásokban már működött. Óvásokkal rendelkezik.

Elsőrendű nagykereskedő cégnél sok évi gyakorlattal bíró könyvelőt, naponta 1—2 órai irodai foglalkozásra.

A fűszer- és vegyesáru szakban minden igényeknek megfelelő segédeket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKOZLO OSZTÁLYA.

Klein Sándor, Keppich Zsigmond, titkár. igazgató.

Alapított 1840.

Divatáruház

Telefon 231. sz.

ROSENBLÜH H. ÉS TÁRSA

Szabadság-tér. **ARAD,** Forray-utca sarok.

A n. é. hölgyközönség szives figyelmét felhívjuk, hogy az idény előrehaladottsága miatt mindennemű divatcikkeinket, különösen ruhakelmék, mosókartonok, francia battisztok mélyen leszállított árban árusítjuk.

Maradékok és kisélejtezett áruk féláron adatnak el.

Mint különlegeset ajánljuk a legjobb minőségű vásznakból, szinte maradékok, melyek igen olcsón kaphatók.

Salgó-Tarjáni kőszénbánya-részvény-társulat

Budapest, V., Erzsébet-tér 16. sz.

Szénosztályozás:

Gőzcséplőgép-, gőzeke- és szobafűtésre:

Darabos (tömör) szén és kockaszén.

Továbbá:

Diószén	} gyári kazánfűtésre
Durvaszén	
Aknaszén	
Rostált aknaszén	
Aprószén	
Kovácsszén	körkemencze-fűtésre, kovácsolási czélokra.

Megrendelések központi irodánkhoz: Budapest, V., Erzsébet-tér 16. szám alá intézendők.

Jutányos árak és pontos, gyors szállítás!

A társulat széntermelése évenként:

Salgó-Tarjáni bányákban	10 millió
Petrozsényi bányákban	6 millió

A vezetése alatt álló Esztergom-Szászvári kőszénbánya-részvénytársaság termelése évenként:

Dorogh-Annayölgői bányákban	2.4 millió
Szászvári bányákban	0.6 millió

Ossztermelés . . . 19 millió

MÉTERMÉRÉS

2632

Epilepsia.

Aki epilepsiában, ideges görcsökben, vagy egyéb idegbetegségben szenved, kérjen az erre vonatkozó könyvecskét, amely ingyen és bérmentve kapható: Schwann-Apothek, Frankfurt a/M. 2749

Telephon 364. sz.

Legolcsóbb óra, kerékpár és varrógép javítóműhely.

Ascher Ferencz és Társa

órák és műszerészek.

ARAD, Deák Ferencz-utca 39.

(szemben a Vas-szállóval.)

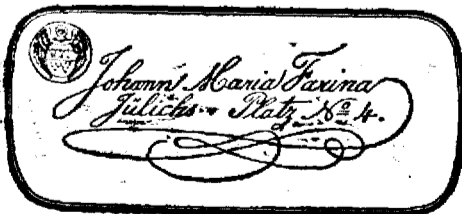
Ajánlják magukat mindennemű órák javítására 2 évi jótállás mellett, ugymint kerékpár, varrógép, író- és kötőgépek, graphon, beszélő és zenélő-gépek javítására, továbbá villanycsengő és telephon berendezésekre ugy helyben, mint vidékre jutányos árban, pontos és gyors kivitelben. Nagy raktár varrógép és kerékpár felszerelésekben. 538

+ Szóványág. +

Szép testidomokat kaphatni a világhírű erőportól, amely a párisi 1900. évi és hamburgi 1901. évi kiállításokon aranyéremmel lett kitüntetve. 6-8 hét alatt 30 font kövéredés egész bizonyos. Orvosi előírás. *Reálisan szolid - nem szélhámosság, számtalan közszó írat.* Ara dobozonként használati utasítással, együtt bérmentesen küldve 2 kor. 50 fillér. Az összeget legajánlatosabb előre utalványon küldeni. D. Franz, Steiner & Co. Hygienikus intézetének Berlin 59. Königrätzerstrasse 78. Ausztria-Magyarországban kapható Török József gyógyszer-tárában Budapest. 1058

Valódi Eau de Cologne

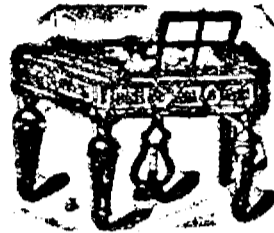
destillálva, az eredeti Recept szerint, melyet őselm találtak fel.

Védjegy. Törvényesen védve.

Szíves figyelmébe! Mindenkit, aki az én törvényesen bejegyzett czégemmel visszaél, avagy aki védjegyemet utánozza, a legszigorúbban hatóságilag fogom felelősségre vonni.

Johann Maria Farina Köln, (Rajna mellett) Jühlichplatz No. 4. Szabadalmazott szállítója császári és királyi udvaroknak. 1228

Pártoljuk a hazai ipart!

Szép és jó munkáért Páris, London, Stockholm és Budapesten ki-tüntetve

Varju Béla

cs. és kir. szab. műhanger-ipar telepe

Budapest, VIII., József-körút 20. sz. A székes-főváros valamint több zenekar és társulat szállítására.

Saját készítményű hangszerek, u. m.:

Iskola-hegedők	5 15	Trombiták	4 70
Kijátszott régi hegedők	20 1000	Harmonikák	3 80
Fuvolák	3 80	Ariszonok	14 35

Intóna 6 kótalappal 12, valamint mindennemű pengető vonó és fúvó-hangszerekben.

Czimbalmok,

45 forinttól 300 forintig, hat évi jótállás mellett.

Bárminemű hangszerek javítása.

Olcsó árak. Pontos munka. Árjegysék ingyen és bérmentve. 52

Eladó vastartók.

Nagy vastartó (traverz) készletünket

cartel-áron alul eladjuk.

Ócska építési anyagaink, u. m.: ajtók, ablakok, lépcsők, folyósó-lapok

igen olcsón eladók.

Fodor és Reisinger

mérnökök, építőmesterek. 1892

Fiatál

gyakornokot,

ki magyarul és németül tud, jó írással rendelkezik,

irodámiban alkalmazok.

Mindkét nyelven irt ajánlatok — bizonyítvány-másolatokkal felszerelve 1896

Goldschmidt Mihály

aradi czéghez intézendők.

KNIZSE IGNÁCZ

puska műves

Aradon, városliget polgári lövölde.

Elvállal minden szerkesztetű fegyver kisebb és nagyobb javítását és új agyazást, csőbarnítást jutányos árban 287

jótállás mellett.

Továbbá raktáron tart legjobbn minőségű fegyvereket, revolvereket, sörétet, töltényeket és minden e szakmába vágó czikkeket, a legjutányosabb árak mellett

30 év óta fennálló

jó forgalmu fűszer-, rövid-áru-, vas- és vegyeskereskedés tőzsdével, régi törzsvevőkkel, egy nagy gyár mellett, gyári munkás vevőkkel kizárólag más vállalat miatt; 5 szobás lakással, tágas üzletheiyiséggel, raktárakkal, 2 pinczével, jégverem, istálló, má-szarszék s több mellék helyiségekkel és gyönyörű nagy gyümölcsös kerttel igen olcsón és előnyös feltételek mellett azonnal eladó, esetleg bérbeadó. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos:

Steinberger Mór,

1316 Brósjerő

Szü lők

figyelmébe!

Kik a jövő szeptemberben kezdődő tanévre I, II vagy III. osztályba járó gyermekeiket Aradon elhelyezni kívánják, elfogadjátanak teljes ellátásra; tágas magán lakás, parkirozott udvarral, közvetlen a Lyceum közelében, anyai gondozás mellett. Simonyi-utca 9. sz. a. 1376

ARADON,

Salacz Gyula-utca 2. **Kalmár József**

műszerész

ajánlja jó minőségű

kerékpárjait.

Raktáron tartok elsőrendű külső és belső gummitak és minden a kerékpárhoz tartozó felszerelési tárgyakat. Olcsón és jótállás mellett végzek

kerékpár javításokat.

Villanyos csengő és telephon berendezéseket szakszerűen és jótállás mellett készítek. 806

Telephon szám 242.

Kalhofert János

mű-lakatos, vízvezeték-berendező és gépjavitó műhely

Aradon, Széchenyi-utca 5. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkák elkészítését, u. m.:

épületvasalások,

vízvezeték berendezéseket,

gépjavitásokat, légszszomotorok és gazdasági gépek, valamint varrógépek javítását.

Vidéki megrendelések lelkiismeretesen, olcsón és pontosan eszközöltetnek. 289

Az előnyös bevásárlásnak legujabb meglepetésére

talál a n. é. közönség Fozray- és Kákóczy-utca sarkán, Kristyóry-féle házban, Szállási Aladár által ujonnan berendezett rövid-, rövid- és láték-áru kereskedésében. Hol eretlon-, kánavász-, vászon áruban, u. m. színes pamutban, harisnyákban, szalagokban, dobányzó-szerekben, pénz-tárczákban és közimunkához szükséges czikkeket dus, gazdag raktár tartatik. Különösen ajánlja jóhírnévű

gép-harisnya kötődejét,

melyet Aradon még nem létezett kötő-gépekkel szerelt fel, hol új harisnyák kötését és fejelését, kesztyűk-, kamáslik-, alsószoknyák, alsóingek és minden a kötőde szakmába vágó javításokat jutányos árban elkészítek. 335

Zalogczédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

Mikalakai tégl- és cserépgyári telepek

(azelőtt Goldis J. Kornél.)

Egyedüli tulajdonos: **Pollak József, Arad.**

T. cz.

Szíves tudomására hozom, hogy mikalakai tégltelepemen legjobb minőségű

T É G L Á T

készíték s azt igen jutányos árban hozom forgalomba.

Kérem szükséglet esetén engem telephonon vagy levéllal leg ajánlattételre felhívni.

1812

Tisztelettel

Pollak József,
fűszer-nagykereskedő.

Telephon 255. szám.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

A legelőnyösebb feltételek mellett engedélyezünk jelzálogkölcsonöket

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40% és 50 évi visszafizetésre (amortisátóra) fél éves részletekben, melyekben ugy a kamat, mint a tőke törlesztése benlogialtatik.

A kölcsönök készpénzben a záloglevelek teljes névértékben fizetnek ki.

A kölcsönök közvetítését eszközli megbízottunk

Szücs F. Vilmos Aradon,

ki is mindennemű felvilágosítással szolgál.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

Hivatkozva a fenti hirdetésre, kérem a t. jelzálog kölcsönt kereső közönséget, hogy ugy mint eddig, továbbra is bizalommal forduljon ügyeivel hozzám, elvem mindenkor a közönség szolid kiszolgálása volt s marad is

A bekebelezési költségeket kívánatra előlegezem, díjazásom utólagos.

Tisztelettel

SZÜCS F. VILMOS

legatlan és földhitel kölcsönintézet

38

Arad, Boros Beni-tér 22. sz. (Spielmann-ház) I. emelet.

Városi és megyei telephon 509.

Tamasdán Kornél

fűszer-, csemege- és ásványvizkereskedése

Aradon, József főherceg-ut 12. szám.

Telefon 419. szám.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, ahol a legelső forrásokból beszerzett

fűszer-, cukor- gyarmat-árak,

a legfinomabb cuba, mocca és gyöngy kávék, külföldi thea, Görczi-féle befőttek, hideg felvágott (delicates), mindennemű ásványvizek, bel és külföldi borok, magyar és francia pezsgők és cognacok, ugyszintén déli gyümölcsök, továbbá gép olajak és veteményi magvak a legolcsóbb árakban kaphatók szolid és pontos kiszolgálás mellett.

381

Vidéki megrendeléseknél a legnagyobb gond fordítatik és csomagolás nem számítatik.

Készpénzfizetésnél 2% engedmény.

Kaiser-Borax

vagyileg tiszta Borax

test-, bőr- és egészség-ápoló.

Ha a „Kaiser-Borax“-ot a mosdóvizben állandóan használjuk, ugy a bőrt finomá és puhává teszi, ugy a hideg, mint a meleg fürdőkben üdítőleg hat és megakadályozza a ragadós betegséget, megszünteti a láb izzadását és egyéb kellemetlen kigözlögeseket, kitűnően használható sebek kezelésénél, a száj, fogak és haj ápolásánál. A Kaiser-Borax kitűnő szolgálatokat tesz a háztartásban mint tisztítószer. A valódi „Kaiser-Borax“ piros dobozokban fenti védjeggyel ellátva 15, 30 és 75 fillérért mindenütt kapható. Használati utasítás minden dobozban. Parfümözött Kaiser-Borax finom dobozokban 1 koronáért és 50 fillérért kapható. Kaiser-Borax-szappan 1 drb. 80 fill. — Tala-szappan 1 drb. 40 fillér. — Kaiser-Borax-fegper 1 doboz 80 fillér.

414

Egyedüli készítő Gottlieb Voith, Wien, III.

Krausz Elemér és Társai
Aradon.

Legjobb

rovarpör

(legyek, bolhák, poloskák, konyha-rovarok, molyok ellen) a

vörös kereszt

ROVAR-PÖR!

10, 20, 30, 60, 120 filléres adagokban.

Egyszeri próba mindenkit meggyőz bámulatos hatásáról.

Legtisztább

NAPHTALIN

kilója 70 fillér.

Fertőtlenítő szerek:

Angol Carbolsav, Carbol méz, 34
Nyers „ Vasgalicz,
Creolin, Lysol, Chlor méz.

Hajhullás ellen

használjuk a Rozsnyay-féle „HAJ-SZESZ“-t. Kitűnő hatása. Megszünteti a korpaképződést, erősíti a hajgyökereket és a fejbőrt. Meggátolja a haj kihullását. A hajnak selymes lágyaságot ad és annak szinét nem változtatja meg. Egy üveg ára 1 korona 50 fillér.

Rozsnyay-féle Serail-crème.

Finom, ártalmatlan anyagokból gondosan előállított készítmény, mely bőrszépítő tulajdonságánál fogva minden más crémet felülmúl. Rendkívül alkalmas szer a napégetés ellen, a bőr pattanásainak, szeplőinek és pörsenésének eltüntetésére. Nappal is használható, mivel az arcon, nyakon és kézen eldörzsölve azonnal felszívódik. Ebben rejlik azon páratlan csodás hatása, hogy az arcnak fehérséget, üdéséget, báj és meglepő finomságot kölcsönöz. Használata: Reggeli mosás után egy kis babszemmagyságnyt eldörzsölünk ujjainkkal az egész arcon és kézen. A serail-crémrel bevont arcon a finom alkatrészekből készült Serail-hőlgypor remekül, alig észrevehetően tapad. Este az arcra Serail arczkenőcsőt használjunk.

Kapható egyedül:

909

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertárában Aradon.

Cosmetika és vegyi készítmények gyára.

8399—1908 kh.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönsége által alkotott és a m. kir. belügy-ministerium által jóváhagyott szervezeti szabályrendelet alapján, mely a kapitányi hivatalnak közelességévé teszi a szabadban való fürdés meggátlását, életbiztonsági szempontból a Maros folyóban a felállított szabad fürdőkön kívül való fürdést betiltom, és felhívom a lakosságot, hogy a szabadban való fürdéstől tartózkodják, a szülőket és iparosokat pedig, hogy a gyermekekre, illetve tanonczaikra tekintetben szigorúan ügyeljenek, mert mindazok, kik a szabadban fürdenek, szigorúan büntetési fognak, ha pedig serdülők követik el a kihágást, az 1879. évi XL. t. cz. 27. § a alapján a szülő vagy munkaadó iparos fog felelősségre vonatni.

Arad, 1908 évi június hó 15.

Green,
fb. főkapitány.

869—1908. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a nagyvárad uttól jobbra az ólói csatorna mellett fekvő s jelenleg Jellinek és Schlésinger cég által bérelt 634 □ öl területnek 1908 évi augusztus 1-től számított 3 évre való bérbeadása iránt folyó év június hó 30-án d. e. 10 óra kor árverést tart.

Kikiáltási-ár: négyszögölenként 1 (egy) korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 100/0-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha

az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

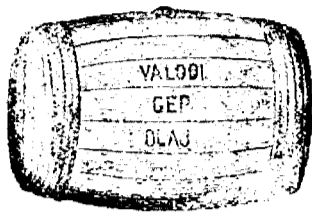
Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1908. évi június hó 22-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k
aljegyző.

500 forintot fizetnek annak, aki **Bartilla** fogvizetnek használatát mellett, üvege **35 kr.** valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. örökösei**, (E. Winkler) **Wien**, 19/1 Sommer-gasse 1. Kapható **Aradon: Ring Lajos** Asztalos Sándor-utca 1. sz. **G. Földes Kelemen**, Deák Ferencz-utca 11. sz. gyógyszerárakban, és **Kranz Elemér és Társai** droguerijában, Andrássy-tér. — Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentőit 100 díjaztatnak. 129

Kovács Soma

gép, műszaki áruk és pinczegazdászati eszközök raktára

— ARAD, —
(Neuman-palota.)**Allandó nagy készlet:**

eredeti orosz és oliva olajban, angoljegyű géphajtó és varrószij, rétegfém, dobsin, vízmentes ponyva, lenzsák, gummi és asbest tömitések, gépész- és kovács-szerszámok.

Tizedes mérlegek. 1368

— Kühne gazdasági gépek. —

— **A legjobb és leghirnevesebb** —
Mascagni-Fonografok

és legkitünőbb

Grammophonok és hengerek kaphatók:

Keppich Zsigmond

Arad és Aradmegye egyedüli képviselőjénél

Aradon, Andrássy-tér 19. sz. (Központi-szálloda épületében.)

Glück József

szobafestő és mázoló

Arad, József főherczeg-ut 7. szám.

Elvállal

szobafestő, szobakárpitozó, könnyű sulyu dombormű diszítési és mindennemű mázolási munkálatokat a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Továbbá ablakok üvegfestési utánzatu diszítését

és lakások féreg (poloska) mentessé tételét. 1168

Nagy választék bel és külföldi (angol, német és francia) kárpitokban, dombormű diszekben és üveg festés utánzatu mintákban. — A nagyérdemű közönség becses megbizását kéri kiváló tisztelettel

Glück József.

A Toilett Kérdés.

Hölgyek, kik nyaralni mennek,

Hölgyek, kik fürdőbe mennek,

Hölgyek, kik utaznak,

szükségleteit a legujabb mintákban a legjobban és egolcsóbban fedezik

Reiner S. Sándor áruházában

Arad, Hunyadi-utca 2. szám.

Világosításokat teljesen ingyen ad a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22. szám. Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK

Tudakozódnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetéseket felvetetnek a kiadóhivatalban: József főherceg-ut 22. szám. Telefon szám: 151.

Ennek rovásban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér. — Cselekedet kereső vagy cselekednek ajánlkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárulító helyein.

5 holdas szőlő

Arad hegyalján, urf. kolna és diszkerttel eladó. Bővebbet erdőgondnokság Arad, Simonyi-utca 9. 1377

Bukott elemi,

vagy polgári iskolai tanulókat javító-vizsgálatra előkészít egy tanító. Leveleket „Tanító” a kiadóba. 1391

Magyaráton,

a „Nagyuri hegyen” 7 katastr. holdnál nagyobb szőlő terület, a melyből 5 kat. hold megforgatva és gyökeres amerikaival beültetve van, jutányos árban eladó. Hol? negmondja a kiadóhivatal. 913

Jég

kapható havi bérletben házhoz szállítva Petőfi-u. 7/b. sz. Telefon 199. szám. 1034

Egy teljesen beültetett

és termő 8 kat. hold szőlő eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1224

A Triesti Általános

Biztosító Társaság aradi főigényőkségénél egy kereskedelmi akadémiát végzett fiatal ember mint gyakornok felvétetik. Személyesen bemutatkozni lehet délelőtt 8—11 óráig. 1390

Házmesteri házaspár,

jó fizetéssel, magyar, német, román nyelveket mind a ketten bírják, az asszony jó főzőnő legyen, azonnali felvételre kerestetik Fábrián-utca 5/a. 1399

Francia bonne,

ki párisi, francia nyelvet beszél, llást keres. Vig kedélyű, a gyermekeket igen szereti, velük igen szeret foglalkozni és velük kitűnően tud bánni. Fél napra is szívesen szerződik. Ajánlatokat „Francia Bonne” jellegével a kiadóhivatal közvetíti. 1349

Pótvizsgára

okl. tanító sikerrel bármely intézetből előkészít, valamint magántanulókat is. Leveleket „Tanító” czímen a kiadóba kér. 1402

Eladó ház és szőlő Gyorokon.

A vasut-utca 90. szám alatti lakóház a főtéren és egy 2500 öl terület, 6 éves szép termésű és fekvésű szőlő, a haranghegyen eladó. Értekezhetni lehet Arad, Kossuth- és Magyar-utca sarok, 5. szám alatt.

Bámulatos újdonság! 325 drb. 1 frt 95 kr.-ért.

Egy pompás aranyozott óra elegáns láncszal, három évi jótállás mellett, egy „Laterna Magica” 25 érdekes képpel, egy igen finom nyakkendő-tü simli briliánskövel, egy keleti gyöngyökből való nyakék, a legmodernebb női ékszer patent zárral; 1 finom bőr pénztárca, egy nagyon elegáns szivarszipka, 1 double-arany kézelő és ingomb-garnitúra, 1 finom zsebkés, 1 finom toilette-tükör tokban, 20 darab a levelezéshez szükséges tárgy és még 200 darab különböző apróság, mely minden háztartásnál elkerülhetetlen. Az érdekes 325 darab tárgy, melyek közül maga az óra megéri a pénzt, megkapható az 1 frt 95 kr. utánvétellel az elárulítónál:

S. Kohane

KRAKKAU, (Galiczia).

POSTFACH 72.

Ha a küldött áruk nem felelnek meg, a pénzt visszaadják. 1395

TENKE

Biharmegye.

Legelőcsőbb és leghatásosabb **vasas fürdők egyike**, a női betegségek- és vérszegénységből eredő bajok gyógyítására. — Prospectust készséggel küld

1095 a fürdő-igazgatóság.

Ez a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy más esetben feleslegessé váló butorokat potom áron eladói, megveszem én azokat, ugyancsak

urasságoktól levetett ruhákat

a legeslegmagasabb árban.

Kívánatra bázhoz is megyek.

Roth A.

butorvétel és eladás.

Arpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal szemben) 405

SIÓFOK

a Balaton

leghullámogabb pontján.

Tökéletes

tengeri fürdő.

MÁLY ALBERT

kalapos mester

Aradon, Boros Béni-tér 8. szám.

Elfogad férfi és női posztó és szalmakalap-festést, tisztítást és átalakításokat, a legújabb divat szerint. 152

Czylinder vasalásokat,

átalakításokat jutányos ár mellett teljesít.

Vidéki megrendelések is elfogadhatók.

KINTZLER ZOLTAN

Cronometer művész és ékszerész

Arad, Andrássy-tér 20. (Régi Aréna.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható. 321

Pontos és szolid kiszolgálás!

Varrónő,

aki a legkomplicáltabb tolettákat

elismert jó ízléssel

és gyorsasággal készít.

ajánkozik házakhoz.

Számos megkeresések: Kápolna utca 2 sz. ajtó 4 265

Stiászny József

kaptata és sámla készítő

Aradon, Andrássy-tér 4. sz. (Nádor szálloda-épület.)

Kitüntetve 1901. és 1902. évben.

Ajánlja magát mindennemű kaptata és sámla készítésére pontos kiszolgálás mellett. 14 év óta fenálló üzletem tanuskodik jó hírnevemről. Főtörekvésem: bevőimet a legjobb anyagból készült áruval jutányos árak mellett kiszolgálni. 281

Wolster Izsó

urfi szabó

Aradon, Szent Pál-utca 3. sz. (szemben az Erdélyi kávéházzal.)

Elvállal, bármilynemű urfi öltönyök mérték szerinti elkészítését a legjobb divat és pontos szabás szerint a legjutányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat olcsón eszközöl. 228

Hetessy István

polgári és egyenruha szabó

Aradon, Nagyvárad-ut 10. sz.

Ajánlja magát mindennemű polgári és egyenruhák elkészítésére a legújabb divat és előírás szerint, ugyancsak elvállal javításokat, átalakításokat és felvasalásokat a legjutányosabb árak mellett. 398

Hosszas szaktapasztalásaim, melyet külföldön elsősorú szabóüzletekbe szerentem, lehetőségessé teszik, hogy t. megrendelőimet legszolidabban kiszolgálhassam.

Ladics Pál

szobafestő és mázó

Wesselényi-utca 47. sz.

Ajánlja magát a n. é. építő vállalkozóknak, valamint a nagyközönségnek minden e szakmába vágó munkáknak a legszebb kivitelben való elkészítésére

a legelőcsőbb árak mellett.

Lakásoknak féregmentessé tételét is elvállalja. 263

A ki tudja,

hogy a padlók bemázolására új fénymaz létezik, mely 2 óra alatt borostyán-keményre szárad, az egész sz. új mosható

EGLASINE

padlófénymazat:

világossárga, sárgásbarna és mahagonibarna színűben használja. Egy pleddővel, mely netto 1 m² területre, 2 koronába kerül.

Az eddig használt padlófénymazokhoz képest az EGLASINE fénymazot jónak tartják. Azok kívül a teljesen szilárd, barna, liszok ruganyos sárga színű fozvan a lesznek darvák, aminek megartják elengedő a passzát, és a csatlakozással sz. mosható.

Aradon kapható STEINITZER N. cégénél.

PAGLIANO-SYRUP vértisztító- és edző-szer

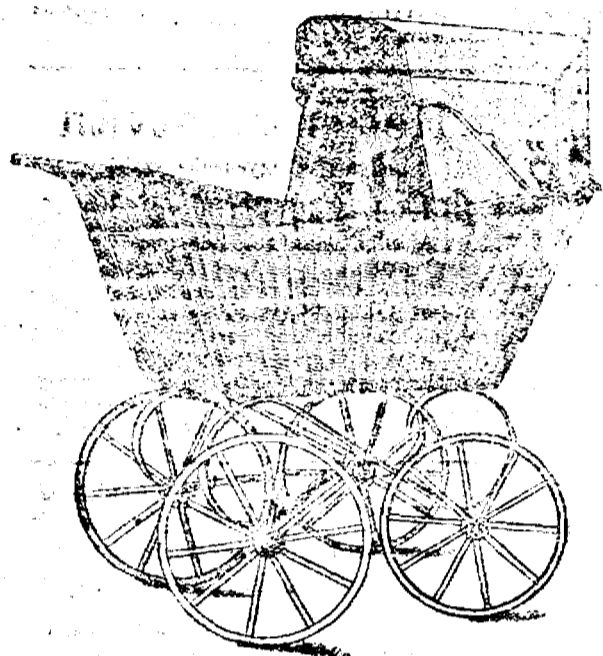
1838-ik év óta biztos sikerrel használatban.

Készítője: PAGLIANO GIROLAMO egyetemi tanár Florenz, „via Pandolfini” (Olaszország.)

Szétküldési főraktár: Brachetti gyógyszerár Ala. (Dél-Tirol.)

GYERMEK-KOCSIK!

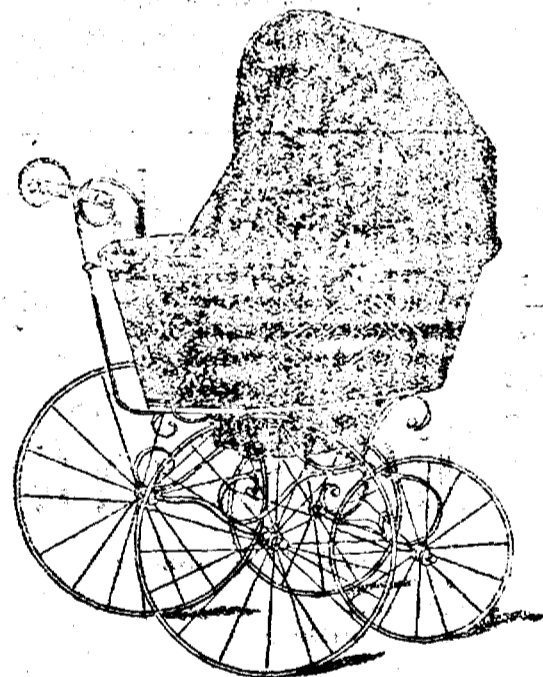
Porter Vilmos Nagy Áruháza

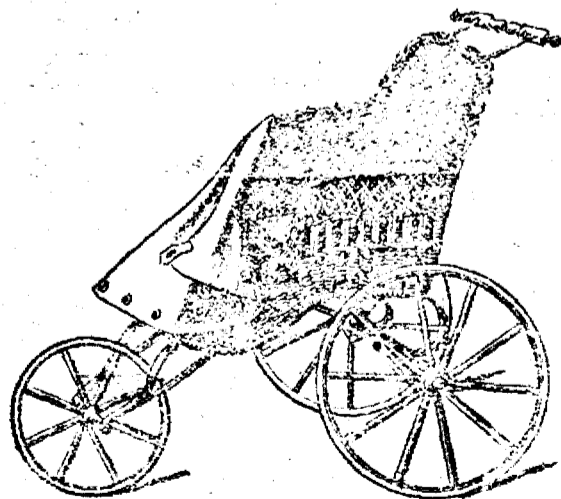
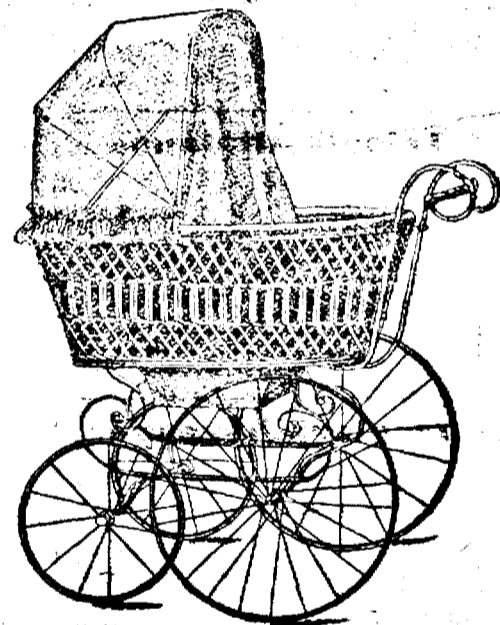
Árad,
Szabadság-tér!

Állandó
nagyraktár.

Ezen kocsik
nemcsak rendkívüli tartósság,
hanem szép és tiszta munka
és legfőképp
= elegáncziájuk =
által tűnnek ki.

10kronától
feljebb!

Vidéki rendelések gyorsan és nagy
figyelemmel eszközöltetnek.

Mindamellett, hogy ezen kocsikra **sajátságos olcsó árak** lettek kiszabva, minden vevő — kivétel nélkül — a **fényképkedvezményt** is élvezi, mely szerint egy életnagyságu fényképet teljesen ingyen kap. Csupán a papirkeretért kell 3 koronát megtéríteni.